Seznam příloh

Příloha č. 1: Historická mapa města Kladna a okolí z roku 1858

Příloha č. 2: Mapa města Kladna a okolí v současné podobě

Příloha č. 3: Vývoj společností působících v těžařském a hutním průmyslu na Kladensku (1848–1938)

Příloha č. 4: Mapa kladenských dolů v roce 1915

Příloha č. 5: Množství vytěženého uhlí na Kladensku PŽS v letech 1857–1938

Příloha č. 6: Výroba surového železa v PŽS v letech 1865–1913

Příloha č. 7: Porovnání výroby železa v závodech PSŽ, *Vítkovických železáren* a *Báňské a hutní společnosti* v letech 1918–1938

Příloha č. 8: Porovnání výroby ocele v závodech *Poldiny huti*, *Vítkovických železáren* a *Báňské a hutní společnosti* v letech 1918–1938

Příloha č. 9: Počet zaměstnanců v PŽS v letech 1918–1938

Příloha č. 10: Počet zaměstnanců v *Poldině huti* 1917–1938

Příloha č. 11: Vývoj dělnického tisku na Kladensku do roku 1914

Příloha č. 12: *Vojtěšská huť* v roce 1860

Příloha č. 13: *Vojtěšská huť* kolem roku 1900

Příloha č. 14: *Vojtěšská huť* kolem roku 1930

Příloha č. 15: *Poldina huť* v roce 1892

Příloha č. 16: *Poldina huť* v roce 1911

Příloha č. 17: *Poldina huť* v roce 1936

Příloha č. 18: Pohled na *Vojtěšskou* a *Poldinu huť* v roce 1929

Příloha č. 19: Fotografie Karla Wittgensteina, datováno kolem roku 1885

Příloha č. 20: Znak *Poldiny huti* v roce 1910

Příloha č. 21: První zkoumané číslo *Dělnických listů*

Příloha č. 22: První vydání *Dělnických listů* v menším formátu

Příloha č. 23: Agitace při volbách v roce 1925 v *Dělnických listech*

Příloha č. 24: První vydané číslo *Stráže svobody*

Příloha č. 25: Agitace při volbách v roce 1925 ve *Stráži svobody*

Příloha č. 26: Přání Ignácovi Hajnovi ve *Stráži svobody*

Příloha č. 27: První zkoumané číslo *Naše hory a hutě – Horník*

Příloha č. 28: První číslo *Naše hory a hutě – Horník* s fotografií na titulní straně

Příloha č. 29: První vydané číslo *Strojníka a topiče*

Příloha č. 30: První číslo časopisu *Strojník a topič* s fotografií na titulní straně

Příloha č. 31: První zkoumané číslo *Poldi Nachrichten*

Příloha č. 32: Číslo *Poldi Nachrichten* s fotografií z kladenského závodu

Příloha č. 1: Historická mapa města Kladna a okolí z roku 1858[1]

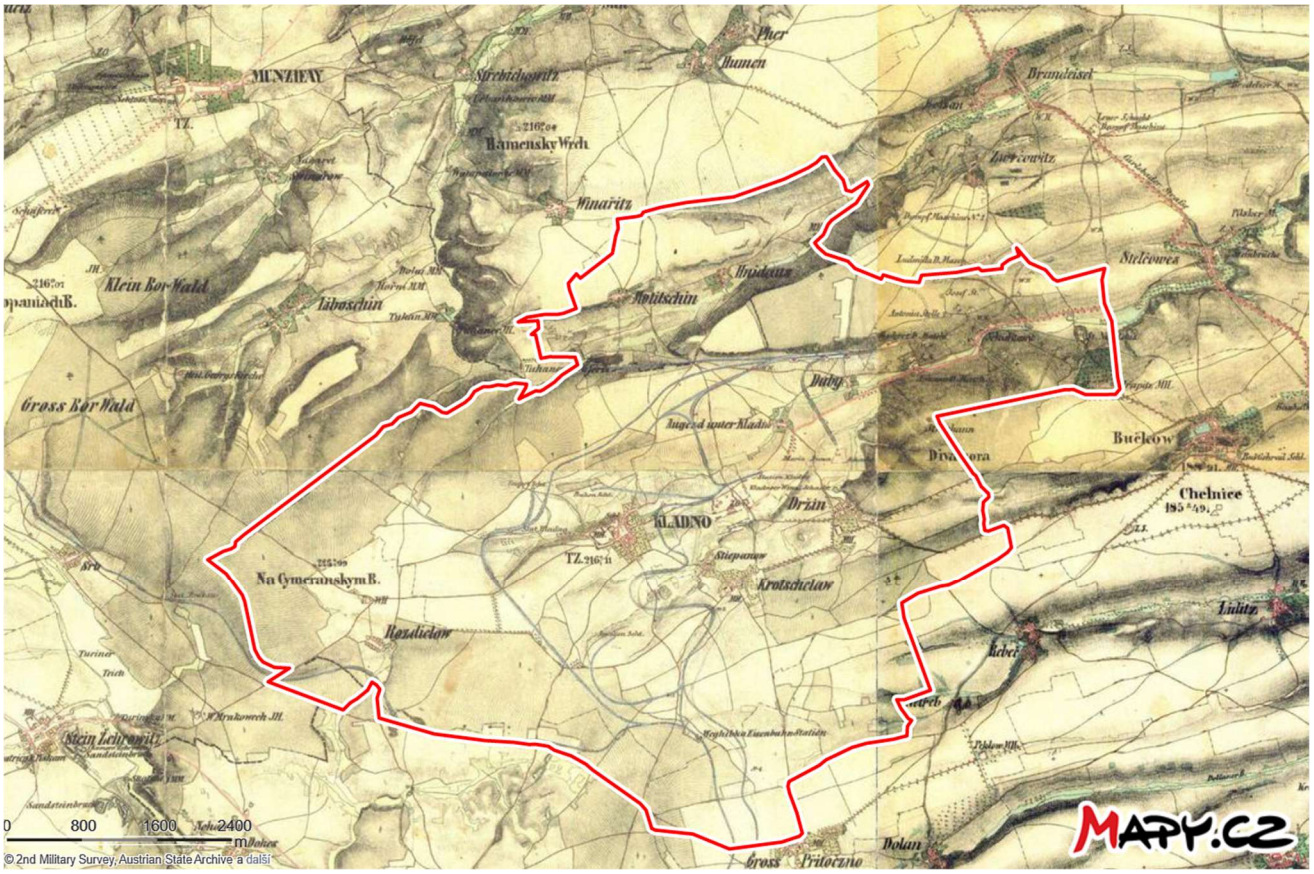

Červeně je zvýrazněna hranice dnešního města Kladna

[1] Mapa Kladna z roku 1858. *Mapy.cz* [online]. [cit. 2021-7-15]. Dostupné z: https://mapy.cz/19stoleti?x=14.1111486&y=50.1511680&z=13&source=muni&id=3661.

Příloha č. 2: Mapa města Kladna a okolí v současné podobě[2]

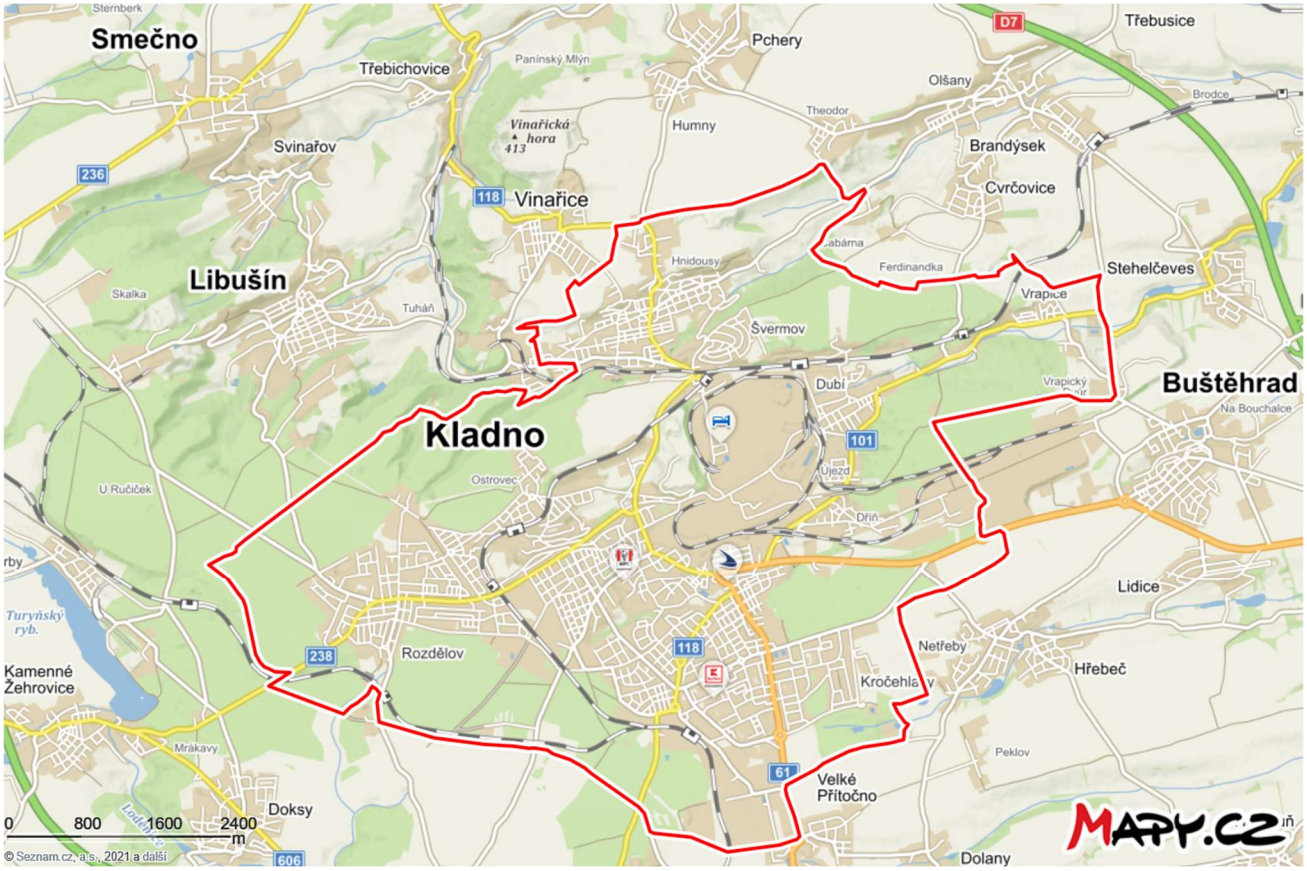

Červeně je zvýrazněna hranice města Kladna

[2] Současná mapa Kladna. *Mapy.cz* [online]. [cit. 2021-7-15]. Dostupné z: https://mapy.cz/zakladni?x=14.1111486&y=50.1511680&z=13&source=muni&id=3661.

Příloha č. 3: Vývoj společností působících v těžařském a hutním průmyslu na Kladensku (1848–1938)

Název společnosti při založení	**Název společnosti v letech 1918–1938**	**Rok založení**	**Odvětví**
Císařské buštěhradské doly	***Buštěhradské kamenouhelné doly Prago v Dubí u Kladna***	**1848**	**Těžba uhlí**
Společnost státních drah	***Kamenouhelné těžařstvo (1918–1923) -> Kamenouhelné doly a. s. Kladno***	**1854**	**Těžba uhlí**
Kladenské kamenouhelné těžařstvo	***Pražská železářská společnost***	**1848**	**Těžba uhlí, výroba železa**
Poldi-Hütte Tiegelgusstahlfabrik	***Poldina huť***	**1890**	**Výroba oceli**

Příloha č. 4: Mapa kladenských dolů v roce 1915[3]

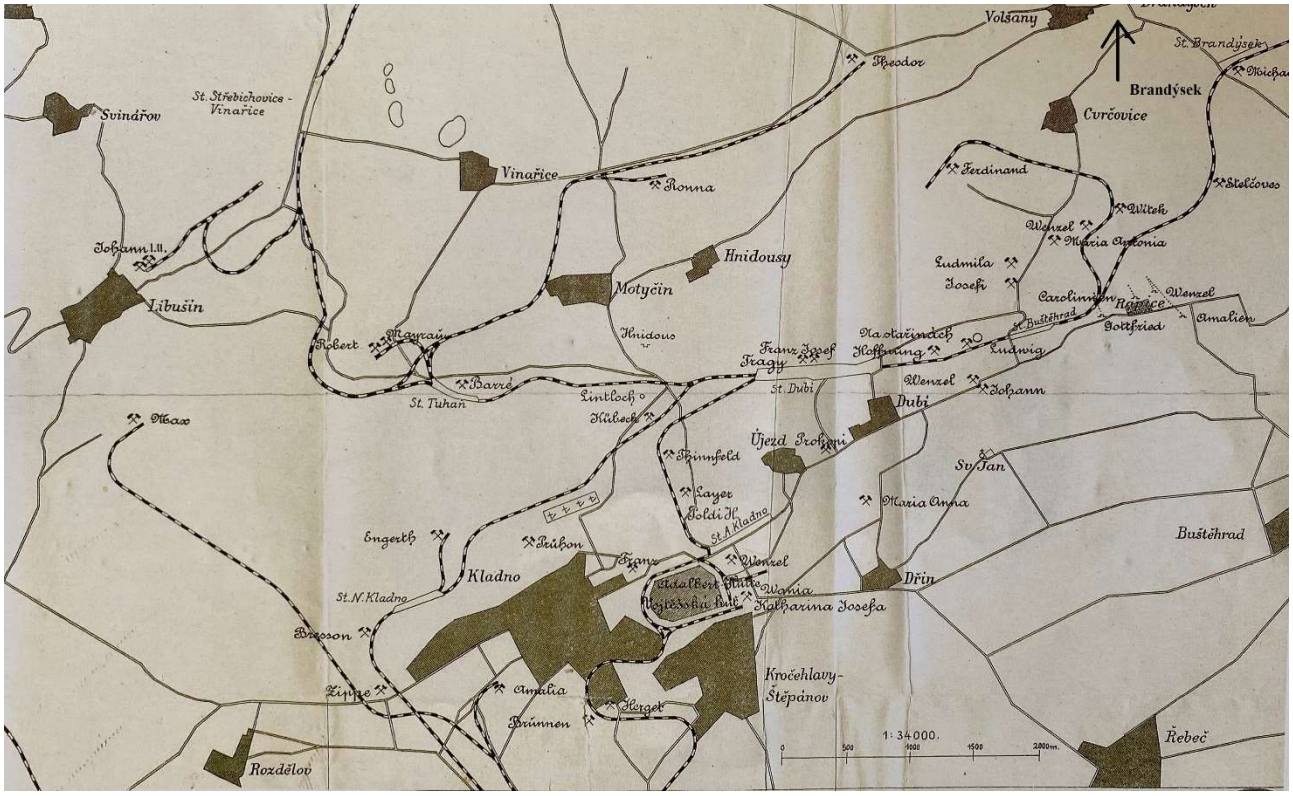

[3] *Kladno*. Praha: Historický ústav Akademie věd České republiky, 2007. Historický atlas měst České republiky. ISBN 978-80-7286-109-5., str. 10.

Příloha č. 5: Množství vytěženého uhlí na Kladensku PŽS v letech 1857–1938[4]

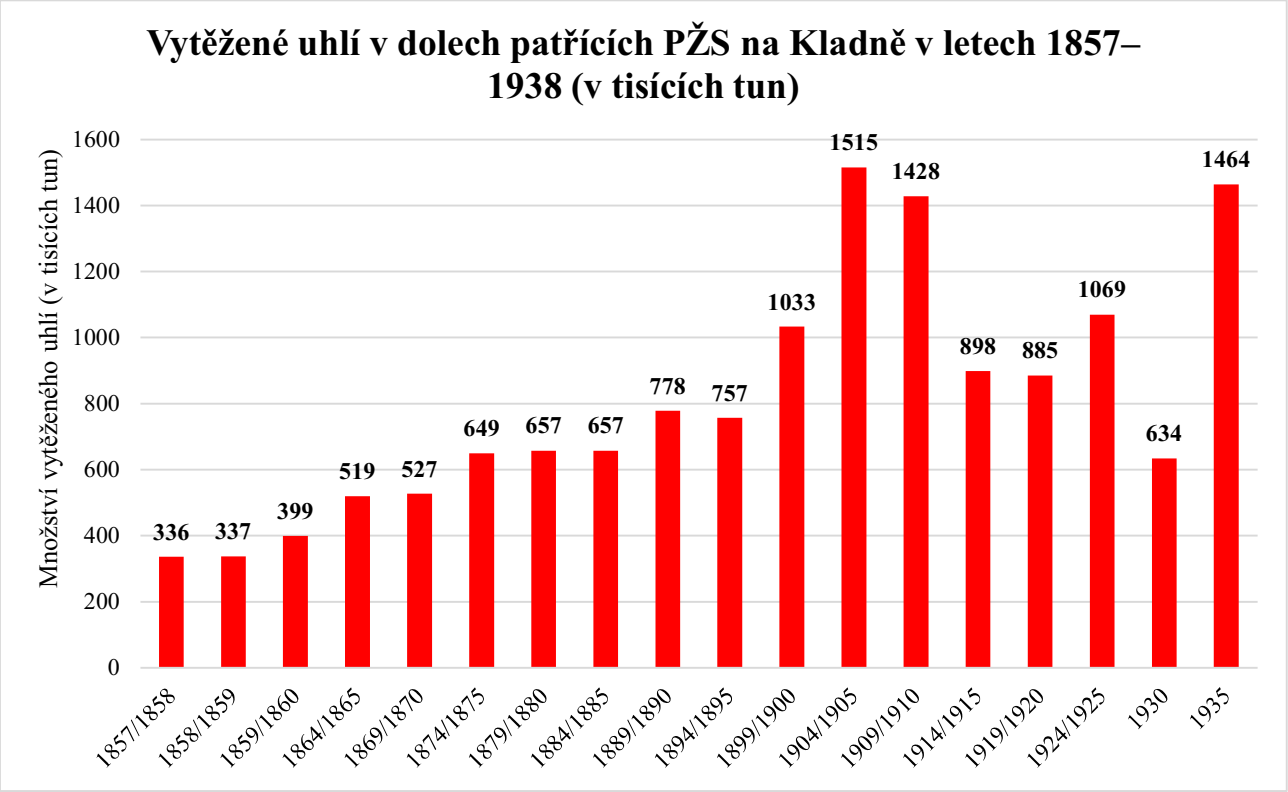

[4] KÁRNÝ, Miroslav. *Sto let kladenských železáren*. Praha: Práce, 1959., str. 560–561.

Příloha č. 6: Výroba surového železa v PŽS v letech 1865–1913[5]

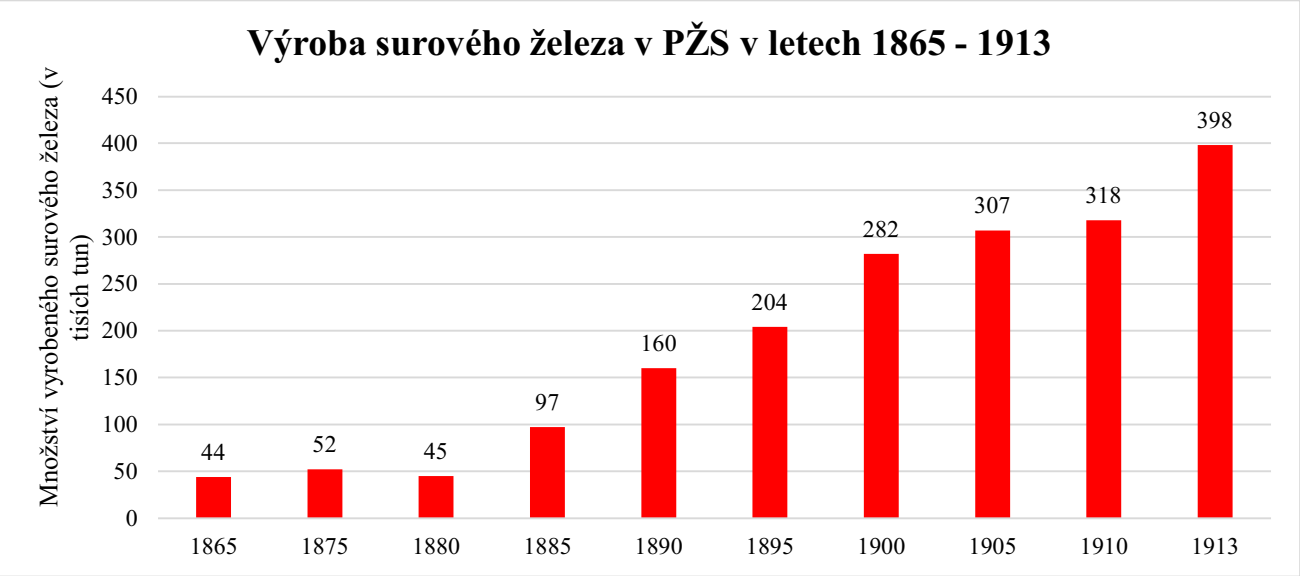

Příloha č. 7: Porovnání výroby železa v závodech PSŽ, *Vítkovických železáren* a *Báňské a hutní společnosti* v letech 1918–1938[6]

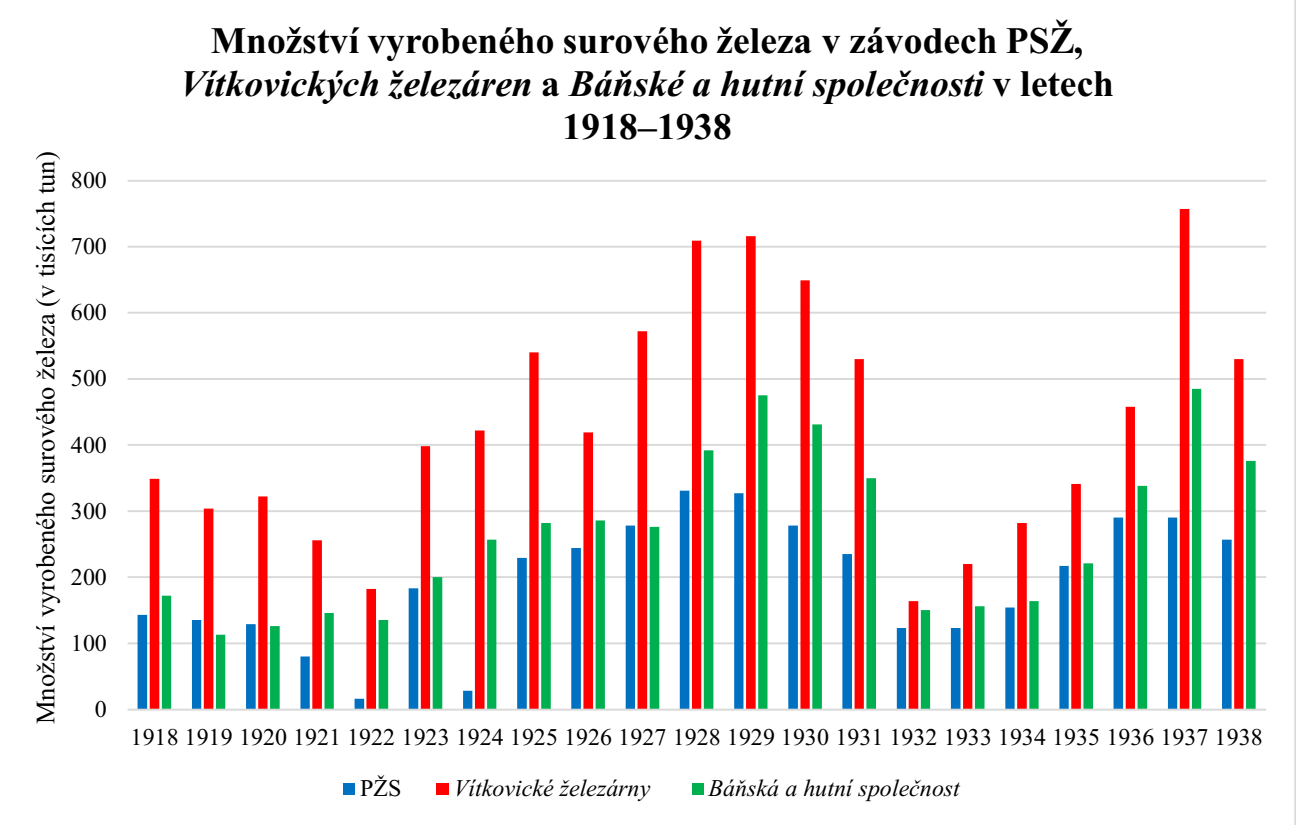

[5] KÁRNÝ, Miroslav. *Sto let kladenských železáren*. Praha: Práce, 1959., str. 558.
[6] Tamtéž, str. 570.

Příloha č. 8: Porovnání výroby ocele v závodech *Poldiny huti*, *Vítkovických železáren* a *Báňské a hutní společnosti* v letech 1918–1938[7]

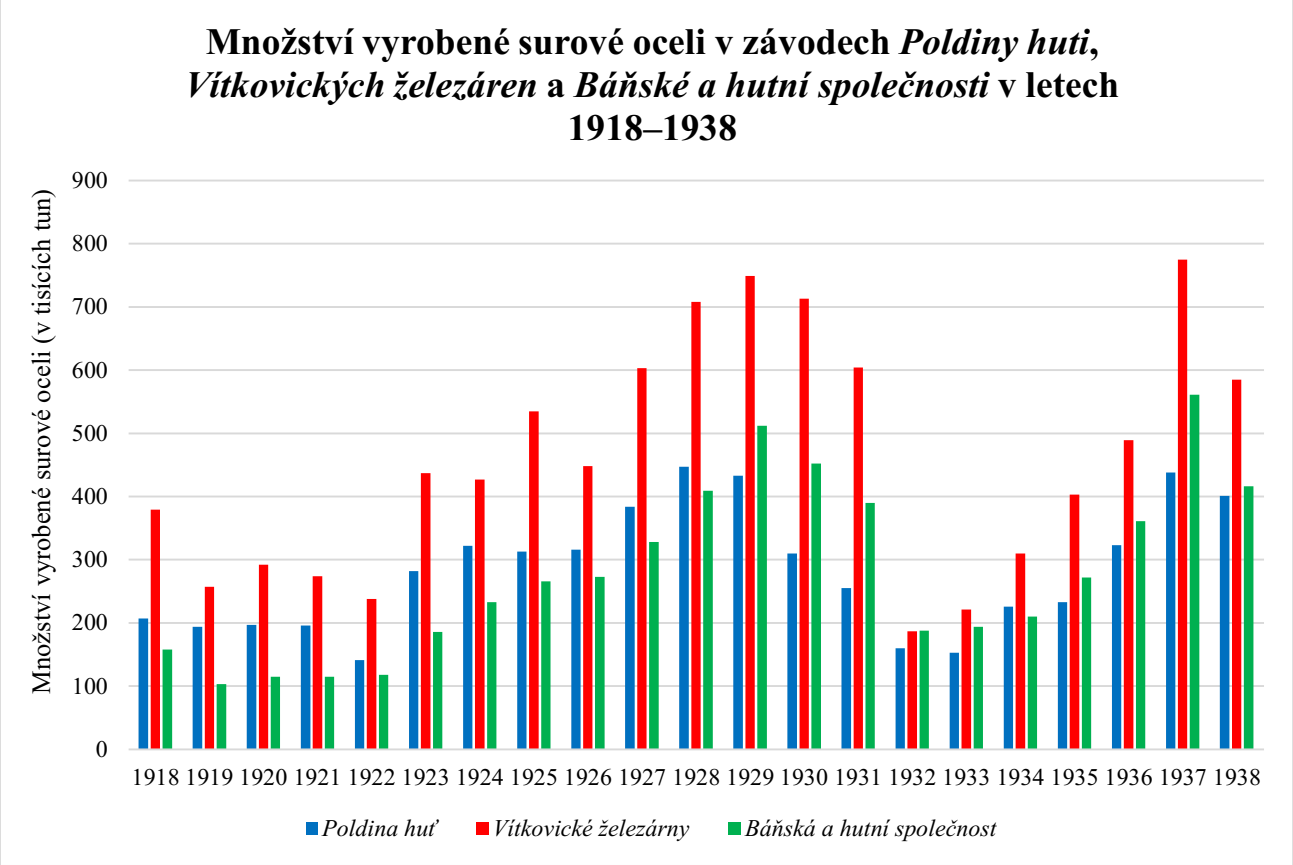

[7] KÁRNÝ, Miroslav. *Sto let kladenských železáren*. Praha: Práce, 1959., str. 572.

Příloha č. 9: Počet zaměstnanců v PŽS v letech 1918–1938[8]

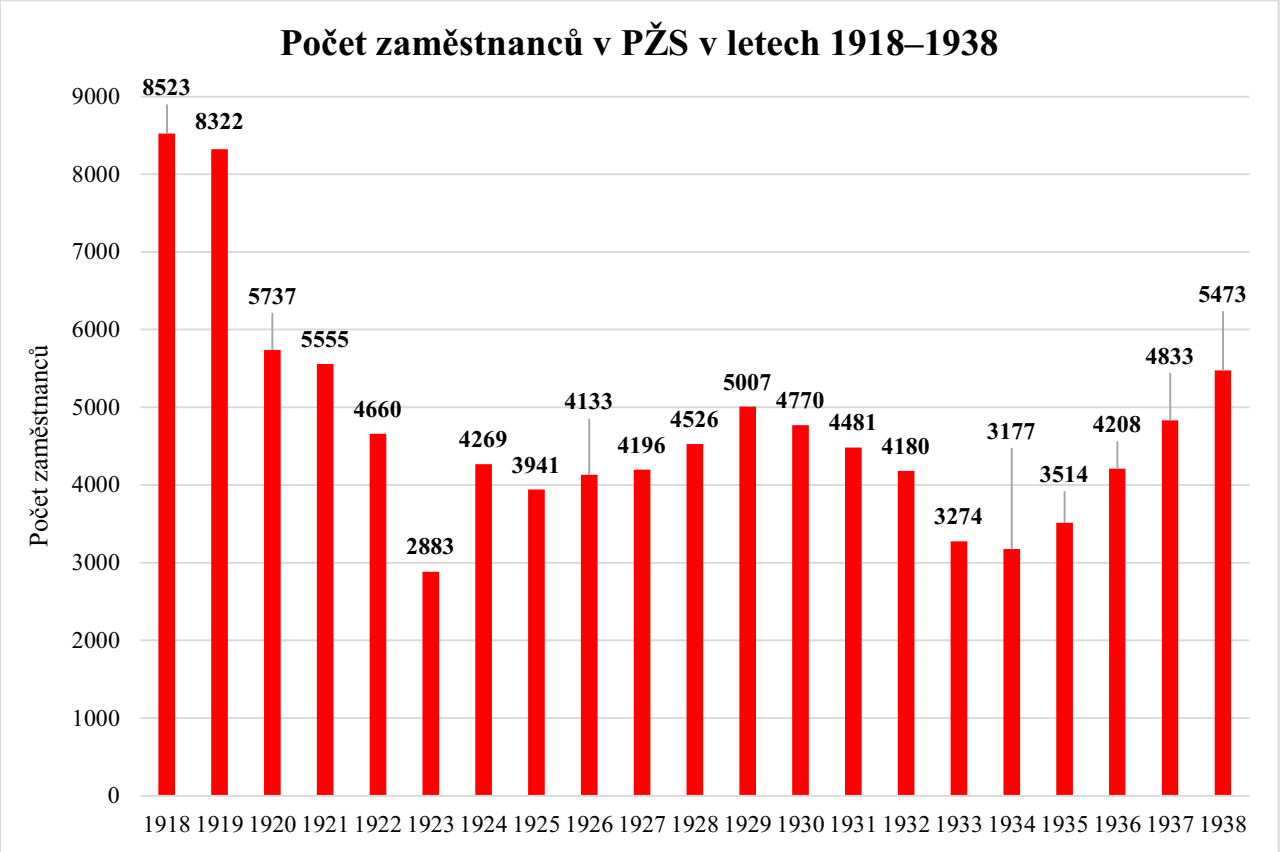

[8] KÁRNÝ, Miroslav. *Sto let kladenských železáren*. Praha: Práce, 1959., str. 577.

Příloha č. 10: Počet zaměstnanců v *Poldině huti* 1917–1938[9]

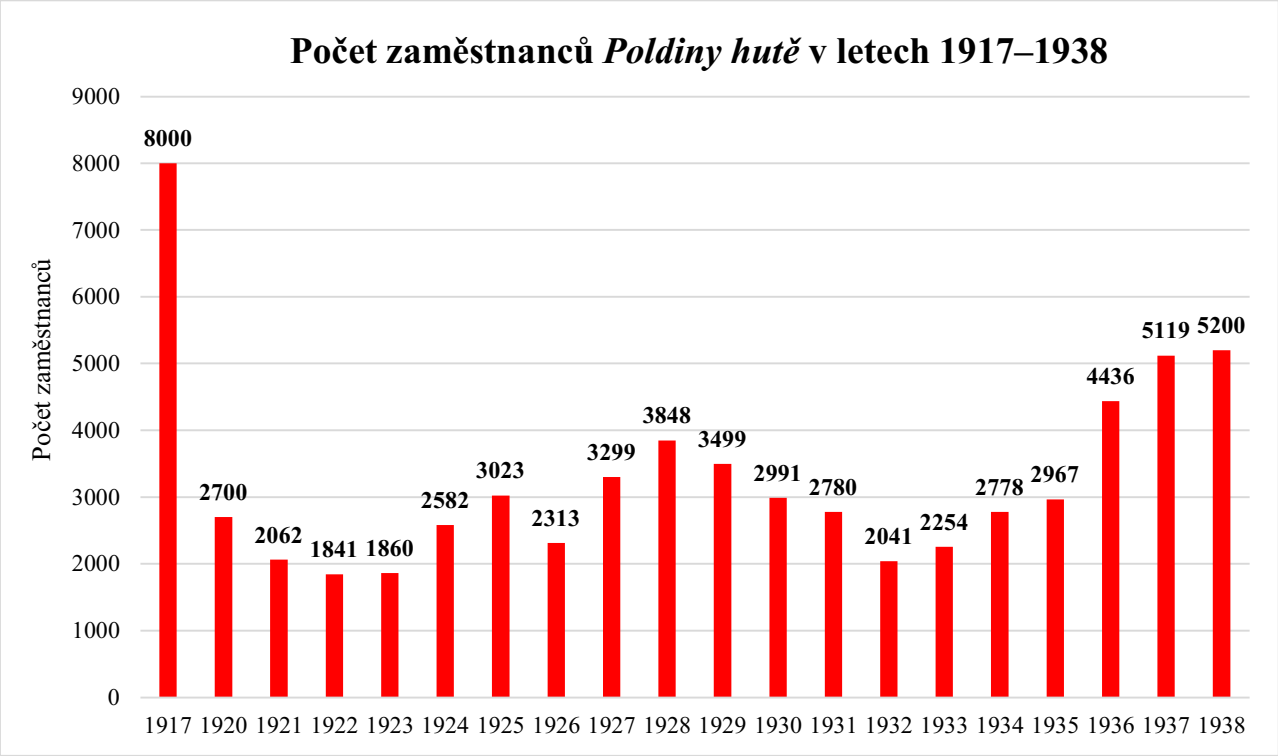

[9] KÁRNÝ, Miroslav. *Sto let kladenských železáren*. Praha: Práce, 1959., str. 577.

Příloha č. 11: Vývoj dělnického tisku na Kladensku do roku 1914[10]

Název titulu	Vydavatel	Podtitul	Doba vydávání
Svoboda	Alois Pospíšil (1891–1894) -> Strana sociálně-demokratická na Kladně (1895–1914)	*Týdeník strany sociálně-demokratické na Kladensku*	1891–1990
Kladenský horník a hutník	Josef Mach	*Odborný časopis horníků a hutníků Rakouska*	1892–1894
Nová svoboda	Josef Mach	*Časopis strany sociálně-demokratické na Kladensku*	1895–1899
Omladina	Vladislav František Lorenc		1893
Vpřed!	Strana národně-socialistická na Kladně	*Časopis národního dělnictva československého*	1897–1901
Rovnost	Karel Starý	*List České strany národně-sociální pro II. volební okres v Čechách*	1905–1908
Český obzor	František Pilner	*Politický orgán strany národně sociální, hájící zájmy pracujících tříd*	1905

[10] BERÁNKOVÁ, Milena. *Dějiny československé žurnalistiky: [vysokošk. učebnice pro posl. fak. žurnalistiky]. Díl 1, Český periodický tisk do roku 1918.* 1. vyd. Praha: Novinář, 1981. 274 s., [16] s. obr. příl. a také KUČEROVÁ, Vlasta a DVOŘÁKOVÁ, Ludmila. *Soupis periodik vydávaných ve středních Čechách (kromě Prahy) v letech 1850-1945*. Kladno: Státní vědecká knihovna, 1994. Bibliografie (Státní vědecká knihovna Kladno). ISBN 80-851-9114-8.

Příloha č. 12: *Vojtěšská huť* v roce 1860[11]

[11] *Kladno*. Praha: Historický ústav Akademie věd České republiky, 2007. Historický atlas měst České republiky. ISBN 978-80-7286-109-5., str. 15.

Příloha č. 13: *Vojtěšská huť* kolem roku 1900[12]

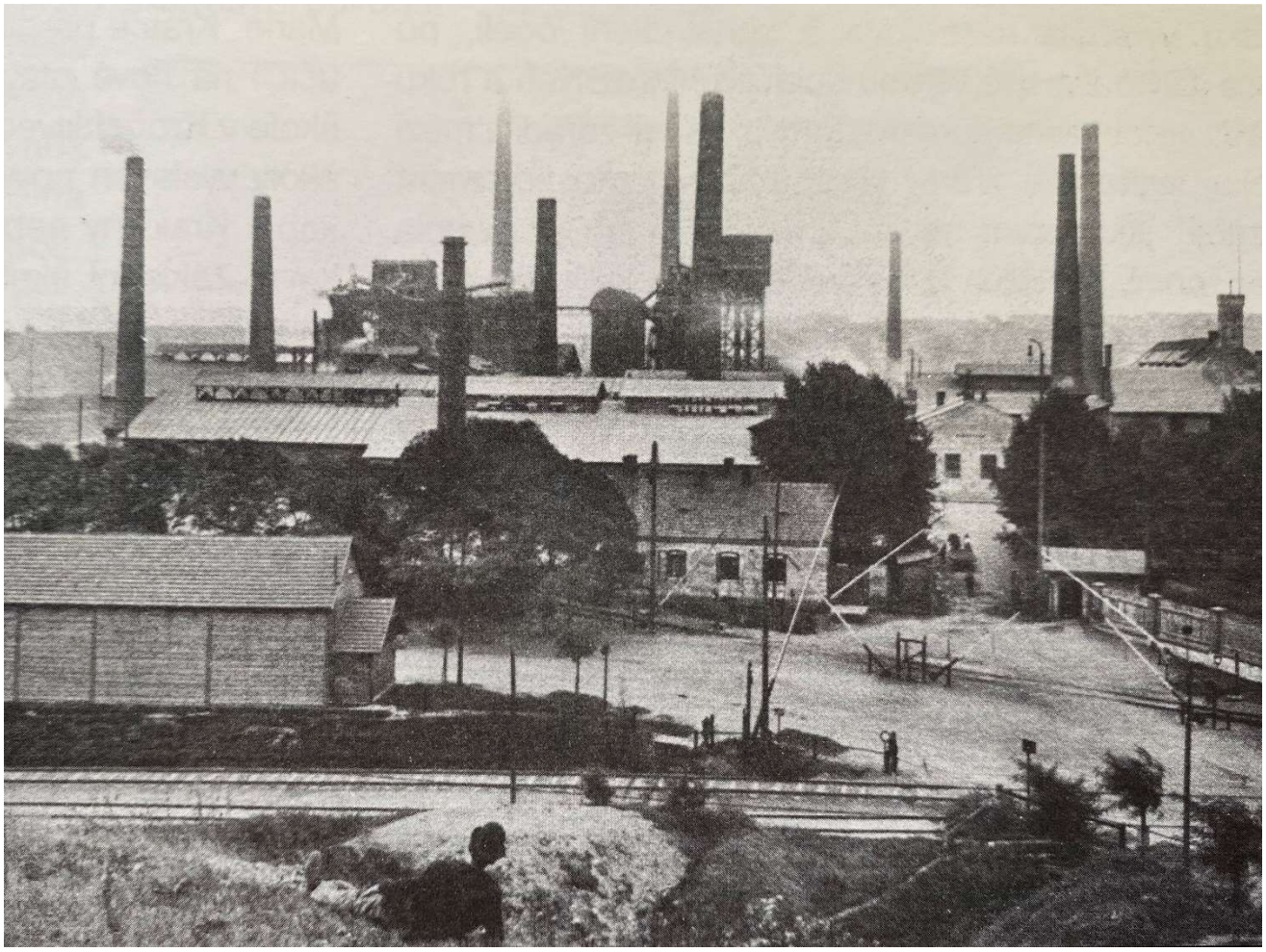

[12] *Kladno*. Praha: Historický ústav Akademie věd České republiky, 2007. Historický atlas měst České republiky. ISBN 978-80-7286-109-5., str. 16.

Příloha č. 14: *Vojtěšská huť* kolem roku 1930[13]

[13] SEIFERT, Josef a KOVAŘÍK, Jiří. *Doly, hutě a Kladno*. Kladno: Statutární město Kladno, 2013. ISBN 978-80-905388-8-7., str. 126.

Příloha č. 15: *Poldina huť* v roce 1892[14]

[14] *Kladno*. Praha: Historický ústav Akademie věd České republiky, 2007. Historický atlas měst České republiky. ISBN 978-80-7286-109-5., str. 20.

Příloha č. 16: *Poldina huť* v roce 1911[15]

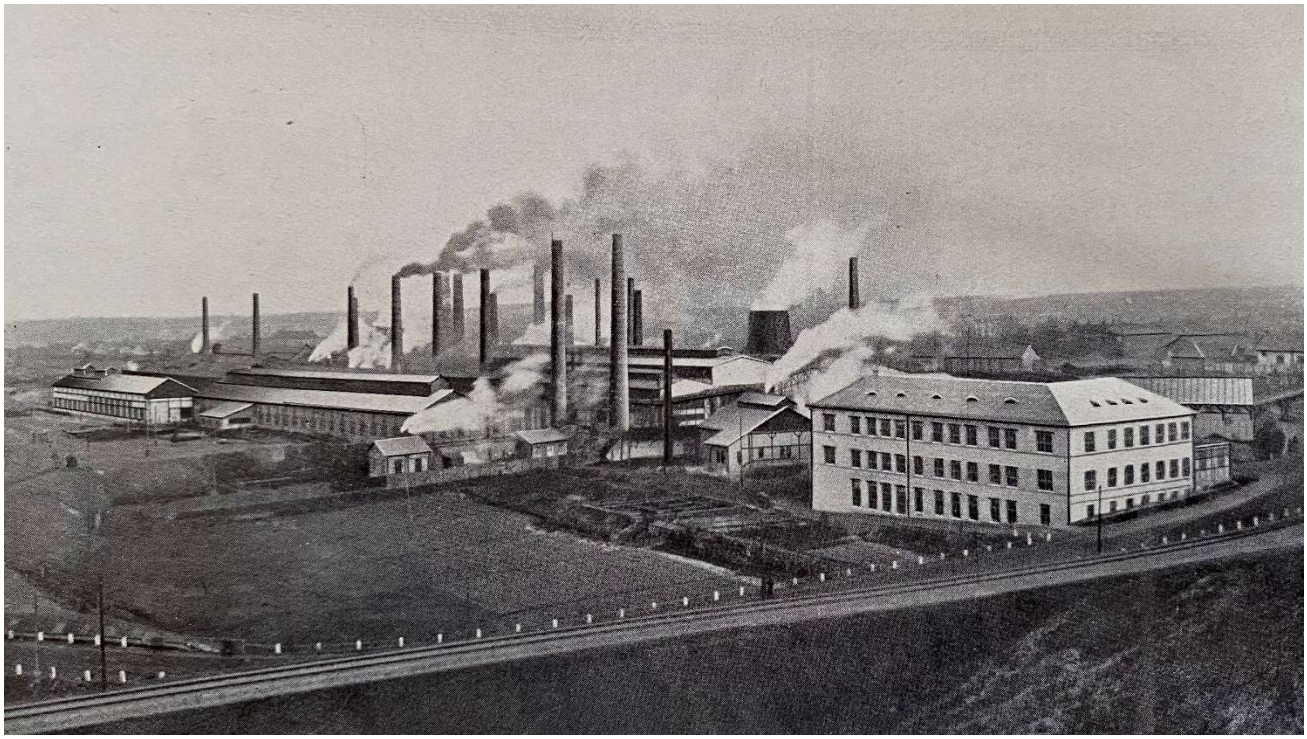

Příloha č. 17: *Poldina huť* v roce 1936[16]

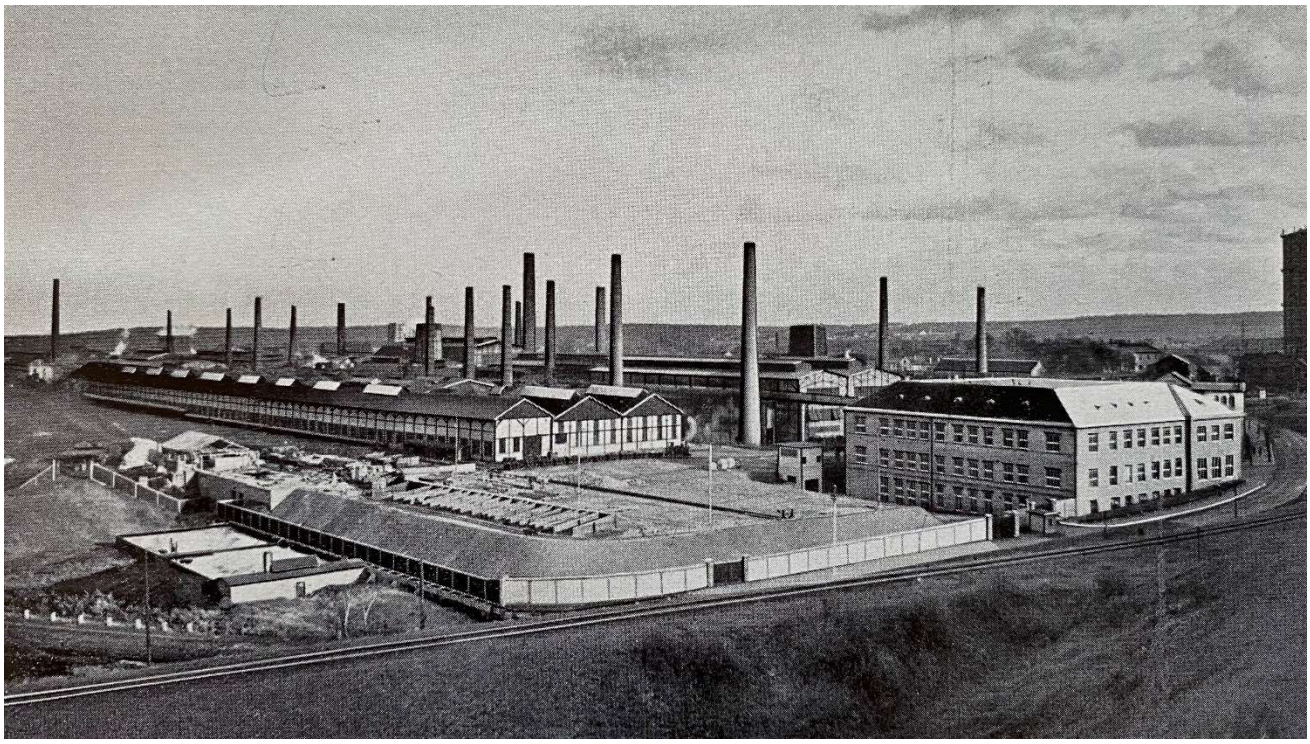

[15] *Poldi Nachrichten*. Kladno, 1936, 12(8), 4.
[16] Tamtéž, str. 5.

Příloha č. 18: Pohled na *Vojtěšskou* a *Poldinu huť* v roce 1929[17]

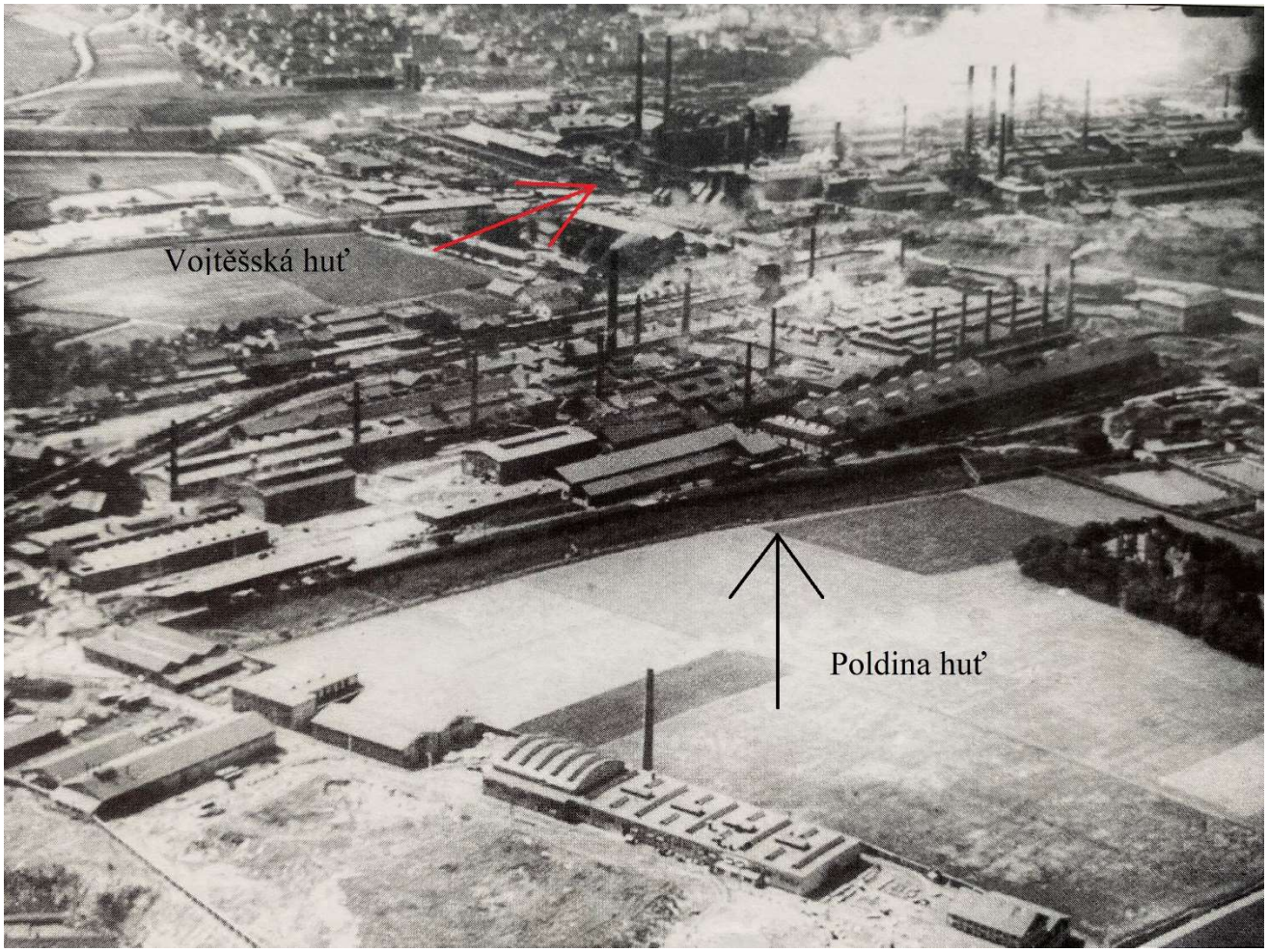

[17] SEIFERT, Josef a KOVAŘÍK, Jiří. *Doly, hutě a Kladno*. Kladno: Statutární město Kladno, 2013. ISBN 978-80-905388-8-7., str. 125.

Příloha č. 19: Fotografie Karla Wittgensteina, datováno kolem roku 1885[18]

[18] KOVAŘÍK, Jiří a SCHMELZOVÁ, Radoslava. *Ocelový král Karl Wittgenstein, mecenáš a sběratel (1847–1913)*. Přeložil Květoslava OTCOVSKÁ. Kladno: Arteum za podpory Ministerstva kultury, 2010. ISBN 978-80-254-8719-8., str. 42.

Příloha č. 20: Znak *Poldiny huti* v roce 1910[19]

[19] KOVAŘÍK, Jiří a SCHMELZOVÁ, Radoslava. *Ocelový král Karl Wittgenstein, mecenáš a sběratel (1847–1913).* Přeložil Květoslava OTCOVSKÁ. Kladno: Arteum za podpory Ministerstva kultury, 2010. ISBN 978-80-254-8719-8., str. 51.

Příloha č. 21: První zkoumané číslo *Dělnických listů*

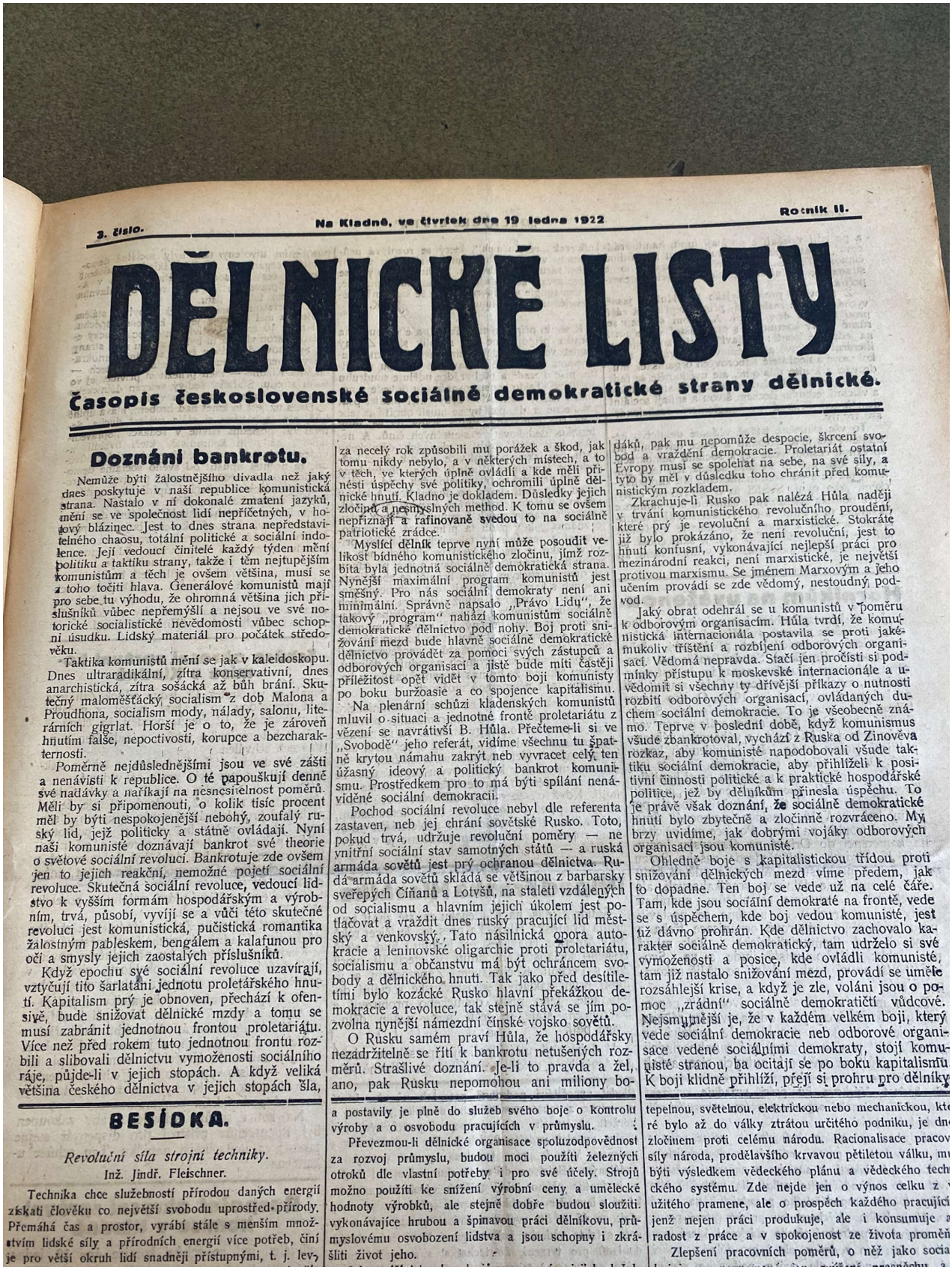

3. číslo. Na Kladně, ve čtvrtek dne 19 ledna 1922 Ročník II.

DĚLNICKÉ LISTY

Časopis československé sociálně demokratické strany dělnické.

Doznání bankrotu.

Nemůže býti žalostnějšího divadla než jaký dnes poskytuje v naší republice komunistická strana. Nastalo v ní dokonalé zmatení jazyků, mění se ve společnost lidí nepříčetných, v hotový blázinec. Jest to dnes strana nepředstavitelného chaosu, totální politické a sociální indolence. Její vedoucí činitelé každý týden mění politiku a taktiku strany, takže i těm nejtupějším komunistům a těch je ovšem většina, musí se z toho točiti hlava. Generálové komunistů mají pro sebe tu výhodu, že ohromná většina jich příslušníků vůbec nepřemýšlí a nejsou ve své notorické socialistické nevědomosti vůbec schopni úsudku. Lidský materiál pro počátek středověku.

Taktika komunistů mění se jak v kaleidoskopu. Dnes ultraradikální, zítra konservativní, dnes anarchistická, zítra sošácká až bůh brání. Skutečný maloměšťácký socialism z dob Malona a Proudhona, socialism mody, nálady, salonu, literárních gigrlat. Horší je o to, že je zároveň hnutím falše, nepoctivosti, korupce a bezcharakternosti.

Poměrně nejdůslednějšími jsou ve své zášti a nenávisti k republice. O té papouškují denně své nadávky a naříkají na nesnesitelnost poměrů. Měli by si připomenouti, o kolik tisíc procent měl by býti nespokojenější nebohý, zoufalý ruský lid, jejž politicky a státně ovládají. Nyní naši komunisté doznávají bankrot své theorie o světové sociální revoluci. Bankrotuje zde ovšem jen to jejich reakční, nemožné pojetí sociální revoluce. Skutečná sociální revoluce, vedoucí lidstvo k vyšším formám hospodářským a výrobním, trvá, působí, vyvíjí se a vůči této skutečné revoluci jest komunistická, pučistická romantika žalostným pableskem, bengálem a kalafunou pro oči a smysly jejich zaostalých příslušníků.

Když epochu své sociální revoluce uzavírají, vztyčují tito šarlatáni jednotu proletářského hnutí. Kapitalism prý je obnoven, přechází k ofensivě, bude snižovat dělnické mzdy a tomu se musí zabránit jednotnou frontou proletariátu. Více než před rokem tuto jednotnou frontu rozbili a slibovali dělnictvu vymoženosti sociálního ráje, půjde-li v jejich stopách. A když veliká většina českého dělnictva v jejich stopách šla, za necelý rok způsobili mu porážek a škod, jak tomu nikdy nebylo, a v některých místech, a to v těch, ve kterých úplně ovládli a kde měli přinésti úspěchy své politiky, ochromili úplně dělnické hnutí. Kladno je dokladem. Důsledky jejich zločinů a nesmyslných method. K tomu se ovšem nepřiznají a rafinovaně svedou to na sociálně patriotické zrádce.

Myslící dělník teprve nyní může posoudit velikost bídného komunistického zločinu, jímž rozbita byla jednotná sociálně demokratická strana. Nynější maximální program komunistů jest směšný. Pro nás sociální demokraty není ani minimální. Správně napsalo „Právo Lidu", že takový „program" nahází komunistům sociálně demokratické dělnictvo pod nohy. Boj proti snižování mezd bude hlavně sociálně demokratické dělnictvo provádět za pomoci svých zástupců a odborových organisací a jistě bude míti častěji příležitost opět vidět v tomto boji komunisty po boku buržoasie a co spojence kapitalismu.

Na plenární schůzi kladenských komunistů mluvil o situaci a jednotné frontě proletariátu z vězení se navrátivší B. Hůla. Přečteme-li si ve „Svobodě" jeho referát, vidíme všechnu tu špatně krytou námahu zakrýt neb vyvracet celý ten úžasný ideový a politický bankrot komunismu. Prostředkem pro to má býti spílání nenáviděné sociální demokracii.

Pochod sociální revoluce nebyl dle referenta zastaven, neb jej chrání sovětské Rusko. Toto, pokud trvá, udržuje revoluční poměry — ne vnitřní sociální stav samotných států — a ruská armáda sovětů jest prý ochranou dělnictva. Rudá armáda sovětů skládá se většinou z barbarsky sveřepých Číňanů a Lotyšů, na staletí vzdálených od socialismu a hlavním jejich úkolem jest potlačovat a vraždit dnes ruský pracující lid městský a venkovský. Tato násilnická opora autokracie a leninovské oligarchie proti proletariátu, socialismu a občanstvu má být ochráncem svobody a dělnického hnutí. Tak jako před desítiletími bylo kozácké Rusko hlavní překážkou demokracie a revoluce, tak stejně stává se jím pozvolna nynější námezdní čínské vojsko sovětů.

O Rusku samém praví Hůla, že hospodářsky nezadržitelně se řítí k bankrotu netušených rozměrů. Strašlivé doznání. Je-li to pravda a žel, ano, pak Rusku nepomohou ani miliony bodáků, pak mu nepomůže despocie, škrcení svobod a vraždění demokracie. Proletariát ostatní Evropy musí se spolehat na sebe, na své síly, a tyto by měl v důsledku toho chránit před komunistickým rozkladem.

Zkrachuje-li Rusko pak nalézá Hůla naději v trvání komunistického revolučního proudění, které prý je revoluční a marxistické. Stokráte již bylo prokázáno, že není revoluční, jest to hnutí konfusní, vykonávající nejlepší práci pro mezinárodní reakci, není marxistické, je největší protivou marxismu. Se jménem Marxovým a jeho učením provádí se zde vědomý, nestoudný podvod.

Jaký obrat odehrál se u komunistů v poměru k odborovým organisacím. Hůla tvrdí, že komunistická internacionála postavila se proti jakémukoliv tříštění a rozbíjení odborových organisací. Vědomá nepravda. Stačí jen pročísti si podmínky přístupu k moskevské internacionále a uvědomit si všechny ty dřívější příkazy o nutnosti rozbiti odborových organisací, ovládaných duchem sociální demokracie. To je všeobecně známo. Teprve v poslední době, když komunismus všude zbankrotoval, vychází z Ruska od Zinověva rozkaz, aby komunisté napodobovali všude taktiku sociální demokracie, aby přihlíželi k positivní činnosti politické a k praktické hospodářské politice, jež by dělníkům přinesla úspěchu. To je právě však doznání, že sociálně demokratické hnutí bylo zbytečně a zločinně rozvráceno. My brzy uvidíme, jak dobrými vojáky odborových organisací jsou komunisté.

Ohledně boje s kapitalistickou třídou proti snižování dělnických mezd víme předem, jak to dopadne. Ten boj se vede už na celé čáře. Tam, kde jsou sociální demokraté na frontě, vede se s úspěchem, kde boj vedou komunisté, jest již dávno prohrán. Kde dělnictvo zachovalo karakter sociálně demokratický, tam udrželo si své výmoženosti a posice, kde ovládli komunisté, tam již nastalo snižování mezd, provádí se uměle rozsáhlejší krise, a když je zle, voláni jsou o pomoc „zrádní" sociálně demokratičtí vůdcové. Nejsmutnější je, že v každém velkém boji, který vede sociální demokracie neb odborové organisace vedené sociálními demokraty, stojí komunisté stranou, ba ocitají se po boku kapitalismu. K boji klidně přihlíží, přejí si prohru pro dělníky.

BESÍDKA.

Revoluční síla strojní techniky.

Inž. Jindř. Fleischner.

Technika chce služebností přírodou daných energií získati člověku co největší svobodu uprostřed přírody. Přemáhá čas a prostor, vyrábí stále s menším množstvím lidské síly a přírodních energií více potřeb, činí je pro větší okruh lidí snadněji přístupnými, t. j. levy[illegible] a postavily je plně do služeb svého boje o kontrolu výroby a o osvobodu pracujících v průmyslu.

Převezmou-li dělnické organisace spoluzodpovědnost za rozvoj průmyslu, budou moci použíti železných otroků dle vlastní potřeby i pro své účely. Strojů možno použíti ke snížení výrobní ceny a umělecké hodnoty výrobků, ale stejně dobře budou sloužiti vykonávajíce hrubou a špinavou práci dělníkovu, průmyslovému osvobození lidstva a jsou schopny i zkrášliti život jeho.

tepelnou, světelnou, elektrickou nebo mechanickou, kt[illegible] ré bylo až do války ztrátou určitého podniku, je dn[illegible] zločinem proti celému národu. Racionalisace pracov[illegible] síly národa, prodělavšího krvavou pětiletou válku, m[illegible] býti výsledkem vědeckého plánu a vědeckého tech[illegible] ckého systému. Zde nejde jen o výnos celku z [illegible] užitého pramene, ale o prospěch každého pracující[illegible] jenž nejen práci produkuje, ale i konsumuje [illegible] radost z práce a v spokojenost ze života proměň[illegible]

Zlepšení pracovních poměrů, o něž jako socia[illegible]

Příloha č. 22: První vydání *Dělnických listů* v menším formátu

P.T.
Veřejná universitní knihovna
P r a h a .

54 B 1439.

Ročník I. (XII.) Číslo 1. (43.) V pátek 28. října 1922.

Dělnické listy

Orgán VI. zem. čsl. sociálně demokratické strany dělnické.

Redakce a administrace v Kladně, Lidový dům. — Telefon č. 180. — Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů čís. 2.664-I. 28. V701.

Cena 50 h.

28. říjen letošního roku slavíme ve znamení socialistického sjednocení v našem kraji a voláme ke všemu pracujícímu lidu v Republice:

Proletáři Československa, smiřte se a spojte se!

Příloha č. 23: Agitace při volbách v roce 1925 v *Dělnických listech*

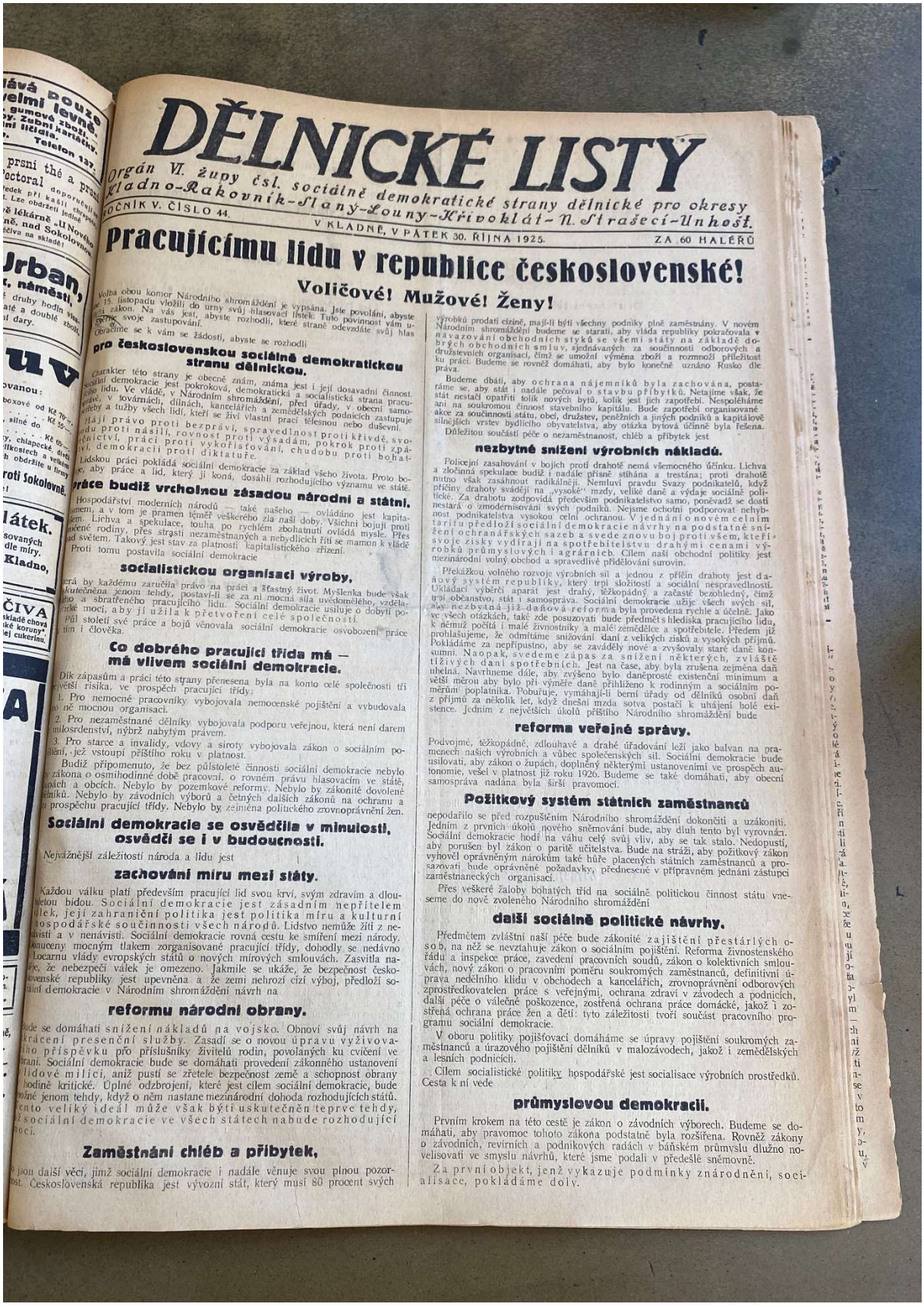

DĚLNICKÉ LISTY

Orgán VI. župy čsl. sociálně demokratické strany dělnické pro okresy Kladno-Rakovník-Slaný-Louny-Křivoklát-N. Strašecí-Unhošť.

ROČNÍK V. ČÍSLO 44. V KLADNĚ, V PÁTEK 30. ŘÍJNA 1925. ZA 60 HALÉŘŮ

Pracujícímu lidu v republice československé!

Voličové! Mužové! Ženy!

Volba obou komor Národního shromáždění je vypsána. Jste povoláni, abyste ve 15. listopadu vložili do urny svůj hlasovací lístek. Tuto povinnost vám ukládá zákon. Na vás jest, abyste rozhodli, které straně odevzdáte svůj hlas a tím i své zastupování.

Obracíme se k vám se žádostí, abyste se rozhodli

pro československou sociálně demokratickou stranu dělnickou.

Charakter této strany je obecně znám, známa jest i její dosavadní činnost. Sociální demokracie, jest pokroková, demokratická a socialistická strana pracujícího lidu. Ve vládě, v Národním shromáždění, před úřady, v obecní samosprávě, v továrnách, dílnách, kancelářích a zemědělských podnicích zastupuje potřeby a tužby všech lidí, kteří se živí vlastní prací tělesnou nebo duševní.

Hájí právo proti bezpráví, spravedlnost proti křivdě, svobodu proti násilí, rovnost proti výsadám, pokrok proti zpátečnictví, práci proti vykořisťování, demokracii proti diktatuře.

Lidskou práci pokládá sociální demokracie za základ všeho života. Proto bojuje, aby práce a lid, který ji koná, dosáhli rozhodujícího významu ve státě.

práce budiž vrcholnou zásadou národní a státní.

Hospodářství moderních národů — také našeho — ovládáno jest kapitálem, a v tom je pramen téměř veškerého zla naší doby. Všichni bojují proti němu a sbratřeného pracujícího lidu. Sociální demokracie usiluje o dobytí politické moci, aby jí užila k přetvoření celé společnosti.

Půl století své práce a bojů věnovala sociální demokracie osvobození práce tím i člověka.

Co dobrého pracující třída má — má vlivem sociální demokracie.

Dík zápasům a práci této strany přenesena byla na konto celé společnosti tři největší rizika, ve prospěch pracující třídy:

1. Pro nemocné pracovníky vybojovala nemocenské pojištění a vybudovala pro ně mocnou organisaci.

2. Pro nezaměstnané dělníky vybojovala podporu veřejnou, která není darem milosrdenství, nýbrž nabytým právem.

3. Pro starce a invalidy, vdovy a sirotky vybojovala zákon o sociálním pojištění, jež vstoupí příštího roku v platnost.

Budiž připomenuto, že bez půlstoleté činnosti sociální demokracie nebylo by zákona o osmihodinné době pracovní, o rovném právu hlasovacím ve státě, v župách a obcích. Nebylo by pozemkové reformy. Nebylo by zákonité dovolené dělníků. Nebylo by závodních výborů a četných dalších zákonů na ochranu a k prospěchu pracující třídy. Nebylo by zejména politického zrovnoprávnění žen.

Sociální demokracie se osvědčila v minulosti, osvědčí se i v budoucnosti.

Nejvážnější záležitostí národa a lidu jest

zachování míru mezi státy.

Každou válku platí především pracující lid svou krví, svým zdravím a dlouhou bídou. Sociální demokracie jest zásadním nepřítelem války, její zahraniční politika jest politika míru a kulturní hospodářské součinnosti všech národů. Lidstvo nemůže žíti z nesnášenlivosti a v nenávisti. Sociální demokracie rovná cestu ke smíření mezi národy. Donucený mocným tlakem zorganisované pracující třídy, dohodly se nedávno v Locarnu vlády evropských států o nových mírových smlouvách. Zasvítila naděje, že nebezpečí válek je omezeno. Jakmile se ukáže, že bezpečnost československé republiky jest upevněna a že zemi nehrozí cizí výboj, předloží sociální demokracie v Národním shromáždění návrh na

reformu národní obrany.

bude se domáhati snížení nákladů na vojsko. Obnoví svůj návrh na zkrácení presenční služby. Zasadí se o novou úpravu vyživovacího příspěvku pro příslušníky živitelů rodin, povolaných ku cvičení ve zbrani. Sociální demokracie bude se domáhati provedení zákonného ustanovení o lidové milici, aniž pustí se zřetele bezpečnost země a schopnost obrany hodině kritické. Úplné odzbrojení, které jest cílem sociální demokracie, bude možné jenom tehdy, když o něm nastane mezinárodní dohoda rozhodujících států. Tento veliký ideál může však býti uskutečněn teprve tehdy, až sociální demokracie ve všech státech nabude rozhodujících moci.

Zaměstnání chléb a přibytek,

to jsou další věci, jimž sociální demokracie i nadále věnuje svou plnou pozornost. Československá republika jest vývozní stát, který musí 80 procent svých výrobků prodati cizině, mají-li býti všechny podniky plně zaměstnány. V novém Národním shromáždění budeme se starati, aby vláda republiky pokračovala v navazování obchodních styků se všemi státy na základě dobrých obchodních smluv, sjednávaných za součinnosti odborových a družstevních organisací, čímž se umožní výměna zboží a rozmnoží příležitost ku práci. Budeme se rovněž domáhati, aby bylo konečně uznáno Rusko dle práva.

Budeme dbáti, aby ochrana nájemníků byla zachována, postaráme se, aby stát i nadále pečoval o stavbu přibytků. Netajíme však, že stát nestačí opatřiti tolik nových bytů, kolik jest jich zapotřebí. Nespoléháme ani na soukromou činnost stavebního kapitálu. Bude zapotřebí organisované akce za součinnosti státu, obcí, družstev, peněžních a jiných podniků a kapitálově silnějších vrstev bydlícího obyvatelstva, aby otázka bytová účinně byla řešena.

Důležitou součástí péče o nezaměstnanost, chléb a přibytek jest

nezbytné snížení výrobních nákladů.

Policejní zasahování v bojích proti drahotě nemá všemocného účinku. Lichva a zločinná spekulace budiž i nadále přísně stíhána a trestána; proti drahotě nutno však zasáhnout radikálněji. Nemluví pravdu Svazy podnikatelů, když příčiny drahoty svádějí na „vysoké“ mzdy, veliké daně a výdaje sociálně politické. Za drahotu zodpovídá především podnikatelství samo, ponévadž se dosti nestará o zmodernisování svých podniků. Nejsme ochotni podporovat nehybnost podnikatelstva vysokou celní ochranou. V jednání o novém celním tarifu předloží sociální demokracie návrhy na podstatné snížení ochranářských sazeb a svede znovu boj proti všem, kteří svoje zisky vydírají na spotřebitelstvu drahými cenami výrobků průmyslových i agrárních. Cílem naší obchodní politiky jest mezinárodní volný obchod a spravedlivé přidělování surovin.

Překážkou volného rozvoje výrobních sil a jednou z příčin drahoty jest daňový systém republiky, který trpí složitostí a sociální nespravedlností. Ukládací výběrčí aparát jest drahý, těžkopádný a začasté bezohledný, čímž trpí občanstvo, stát i samospráva. Sociální demokracie užije všech svých sil, aby nezbytná již daňová reforma byla provedena rychle a účelně. Jako ve všech otázkách, také zde posuzovati bude předmět s hlediska pracujícího lidu, k němuž počítá i malé živnostníky a malé zemědělce a spotřebitele. Předem již prohlašujeme, že odmítáme snižování daní z velikých zisků a vysokých příjmů. Pokládáme za nepřípustno, aby se zaváděly nové a zvyšovaly staré daně konsumní. Naopak, svedeme zápas za snížení některých, zvláště tíživých daní spotřebních. Jest na čase, aby byla zrušena zejména daň uhelná. Navrhneme dále, aby zvýšeno bylo daněprosté existenční minimum a větší měrou aby bylo při výměře daně přihlíženo k rodinným a sociálním poměrům poplatníka. Pobouřuje, vymáhají-li berní úřady od dělníků osobní daň z příjmů za několik let, když dnešní mzda sotva postačí k uhájení holé existence. Jedním z největších úkolů příštího Národního shromáždění bude

reforma veřejné správy.

Podvojmé, těžkopádné, zdlouhavé a drahé úřadování leží jako balvan na pramenech našich výrobních a vůbec společenských sil. Sociální demokracie bude usilovati, aby zákon o župách, doplněný některými ustanoveními ve prospěch autonomie, vešel v platnost již roku 1926. Budeme se také domáhati, aby obecní samospráva nadána byla širší pravomocí.

Požitkový systém státních zaměstnanců

nepodařilo se před rozpuštěním Národního shromáždění dokončiti a uzákoniti. Jedním z prvních úkolů nového sněmování bude, aby dluh tento byl vyrovnán. Sociální demokracie hodí na váhu celý svůj vliv, aby se tak stalo. Nedopustí, aby porušen byl zákon o paritě učitelstva. Bude na stráži, aby požitkový zákon vyhověl oprávněným nárokům také hůře placených státních zaměstnanců a prosazovati bude oprávněné požadavky, přednesené v přípravném jednání zástupci zaměstnaneckých organisací.

Přes veškeré žaloby bohatých tříd na sociálně politickou činnost státu vneseme do nově zvoleného Národního shromáždění

další sociálně politické návrhy.

Předmětem zvláštní naší péče bude zákonité zajištění přestárlých osob, na něž se nevztahuje zákon o sociálním pojištění. Reforma živnostenského řádu a inspekce práce, zavedení pracovních soudů, zákon o kolektivních smlouvách, nový zákon o pracovním poměru soukromých zaměstnanců, definitivní úprava nedělního klidu v obchodech a kancelářích, zrovnoprávnění odborových zprostředkovatelen práce s veřejnými, ochrana zdraví v závodech a podnicích, další péče o válečné poškozence, zostřená ochrana práce domácké, jakož i zostřená ochrana práce žen a dětí: tyto záležitosti tvoří součást pracovního programu sociální demokracie.

V oboru politiky pojišťovací domáháme se úpravy pojištění soukromých zaměstnanců a úrazového pojištění dělníků v malozávodech, jakož i zemědělských a lesních podnicích.

Cílem socialistické politiky hospodářské jest socialisace výrobních prostředků. Cesta k ní vede

průmyslovou demokracii.

Prvním krokem na této cestě je zákon o závodních výborech. Budeme se domáhati, aby pravomoc tohoto zákona podstatně byla rozšířena. Rovněž zákony o závodních, revírních a podnikových radách v báňském průmyslu dlužno novelisovati ve smyslu návrhů, které jsme podali v předešlé sněmovně.

Za první objekt, jenž vykazuje podmínky znárodnění, socialisace, pokládáme doly.

Příloha č. 24: První vydané číslo *Stráže svobody*

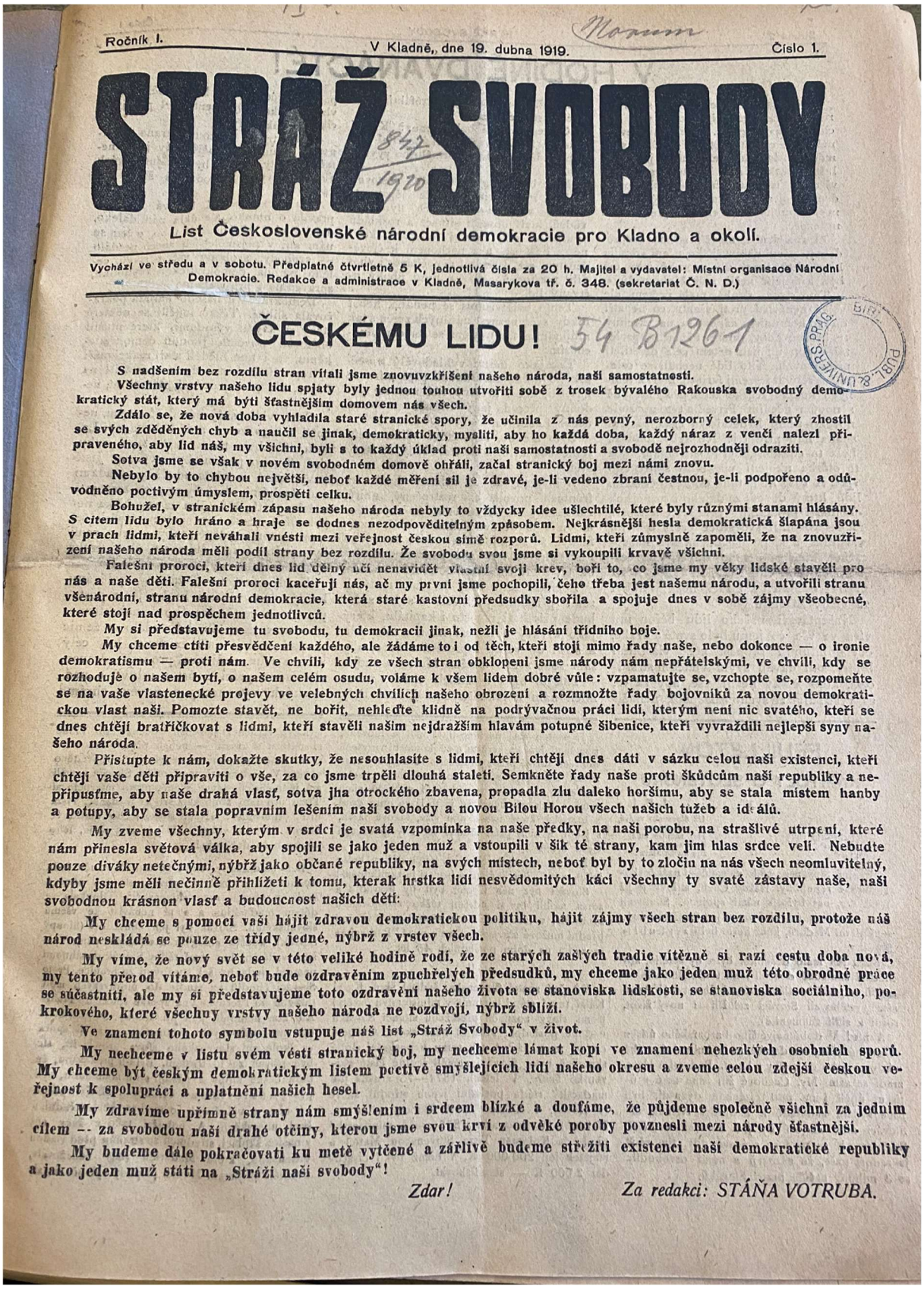

Ročník I. V Kladně, dne 19. dubna 1919. Číslo 1.

STRÁŽ SVOBODY

List Československé národní demokracie pro Kladno a okolí.

Vychází ve středu a v sobotu. Předplatné čtvrtletně 5 K, jednotlivá čísla za 20 h. Majitel a vydavatel: Místní organisace Národní Demokracie. Redakce a administrace v Kladně, Masarykova tř. č. 348. (sekretariat Č. N. D.)

ČESKÉMU LIDU!

S nadšením bez rozdílu stran vítali jsme znovuvzkříšení našeho národa, naší samostatnosti.

Všechny vrstvy našeho lidu spjaty byly jednou touhou utvořiti sobě z trosek bývalého Rakouska svobodný demokratický stát, který má býti šťastnějším domovem nás všech.

Zdálo se, že nová doba vyhladila staré stranické spory, že učinila z nás pevný, nerozborný celek, který zhostil se svých zděděných chyb a naučil se jinak, demokraticky, myšliti, aby ho každá doba, každý náraz z venčí nalezl připraveného, aby lid náš, my všichni, byli s to každý úklad proti naší samostatnosti a svobodě nejrozhodněji odraziti.

Sotva jsme se však v novém svobodném domově ohřáli, začal stranický boj mezi námi znovu.

Nebylo by to chybou největší, neboť každé měření sil je zdravé, je-li vedeno zbraní čestnou, je-li podpořeno a odůvodněno poctivým úmyslem, prospěti celku.

Bohužel, v stranickém zápasu našeho národa nebyly to vždycky idee ušlechtilé, které byly různými stanami hlásány. S citem lidu bylo hráno a hraje se dodnes nezodpověditelným způsobem. Nejkrásnější hesla demokratická šlapána jsou v prach lidmi, kteří neváhali vnésti mezi veřejnost českou sílu rozporů. Lidmi, kteří zůmyslně zapomněli, že na znovuzřízení našeho národa měli podíl strany bez rozdílu. Že svobodu svou jsme si vykoupili krvavě všichni.

Falešní proroci, kteří dnes lid dělný učí nenavidět vlastní svoji krev, boří to, co jsme my věky lidské stavěli pro nás a naše děti. Falešní proroci kacířují nás, ač my první jsme pochopili, čeho třeba jest našemu národu, a utvořili stranu všenárodní, stranu národní demokracie, která staré kastovní předsudky sbořila a spojuje dnes v sobě zájmy všeobecné, které stojí nad prospěchem jednotlivců.

My si představujeme tu svobodu, tu demokracii jinak, nežli je hlásání třídního boje.

My chceme ctiti přesvědčení každého, ale žádáme to i od těch, kteří stojí mimo řady naše, nebo dokonce — o ironie demokratismu — proti nám. Ve chvíli, kdy ze všech stran obklopeni jsme národy nám nepřátelskými, ve chvíli, kdy se rozhoduje o našem bytí, o našem celém osudu, voláme k všem lidem dobré vůle: vzpamatujte se, vzchopte se, rozpomeňte se na vaše vlastenecké projevy ve velebných chvílích našeho obrození a rozmnožte řady bojovníků za novou demokratickou vlast naši. Pomozte stavět, ne bořit, nehleďte klidně na podrývačnou práci lidí, kterým není nic svatého, kteří se dnes chtějí bratříčkovat s lidmi, kteří stavěli našim nejdražším hlavám potupné šibenice, kteří vyvraždili nejlepší syny našeho národa.

Přistupte k nám, dokažte skutky, že nesouhlasíte s lidmi, kteří chtějí dnes dáti v sázku celou naši existenci, kteří chtějí vaše děti připraviti o vše, za co jsme trpěli dlouhá staletí. Semkněte řady naše proti škůdcům naší republiky a nepřipusťme, aby naše drahá vlast, sotva jha otrockého zbavena, propadla zlu daleko horšímu, aby se stala místem hanby a potupy, aby se stala popravním lešením naší svobody a novou Bílou Horou všech našich tužeb a ideálů.

My zveme všechny, kterým v srdci je svatá vzpomínka na naše předky, na naši porobu, na strašlivé utrpení, které nám přinesla světová válka, aby spojili se jako jeden muž a vstoupili v šik té strany, kam jim hlas srdce velí. Nebuďte pouze diváky netečnými, nýbrž jako občané republiky, na svých místech, neboť byl by to zločin na nás všech neomluvitelný, kdyby jsme měli nečinně přihlížeti k tomu, kterak hrstka lidí nesvědomitých káci všechny ty svaté zástavy naše, naši svobodnou krásnou vlast a budoucnost našich dětí.

My chceme s pomocí vaší hájit zdravou demokratickou politiku, hájit zájmy všech stran bez rozdílu, protože náš národ neskládá se pouze ze třídy jedné, nýbrž z vrstev všech.

My víme, že nový svět se v této veliké hodině rodí, že ze starých zašlých tradic vítězně si razí cestu doba nová, my tento přerod vítáme, neboť bude ozdravěním zpuchřelých předsudků, my chceme jako jeden muž této obrodné práce se súčastniti, ale my si představujeme toto ozdravění našeho života se stanoviska lidskosti, se stanoviska sociálního, pokrokového, které všechny vrstvy našeho národa ne rozdvojí, nýbrž sblíží.

Ve znamení tohoto symbolu vstupuje náš list „Stráž Svobody“ v život.

My nechceme v listu svém vésti stranický boj, my nechceme lámat kopí ve znamení nehezkých osobních sporů. My chceme být českým demokratickým listem poctivě smýšlejících lidí našeho okresu a zveme celou zdejší českou veřejnost k spolupráci a uplatnění našich hesel.

My zdravíme upřímně strany nám smýšlením i srdcem blízké a doufáme, že půjdeme společně všichni za jedním cílem — za svobodou naší drahé otčiny, kterou jsme svou krví z odvěké poroby povznesli mezi národy šťastnější.

My budeme dále pokračovati ku metě vytčené a zářlivě budeme střežiti existenci naší demokratické republiky a jako jeden muž státi na „Stráži naší svobody“!

Zdar! *Za redakci: STÁŇA VOTRUBA.*

Příloha č. 25: Agitace při volbách v roce 1925 ve *Stráži svobody*

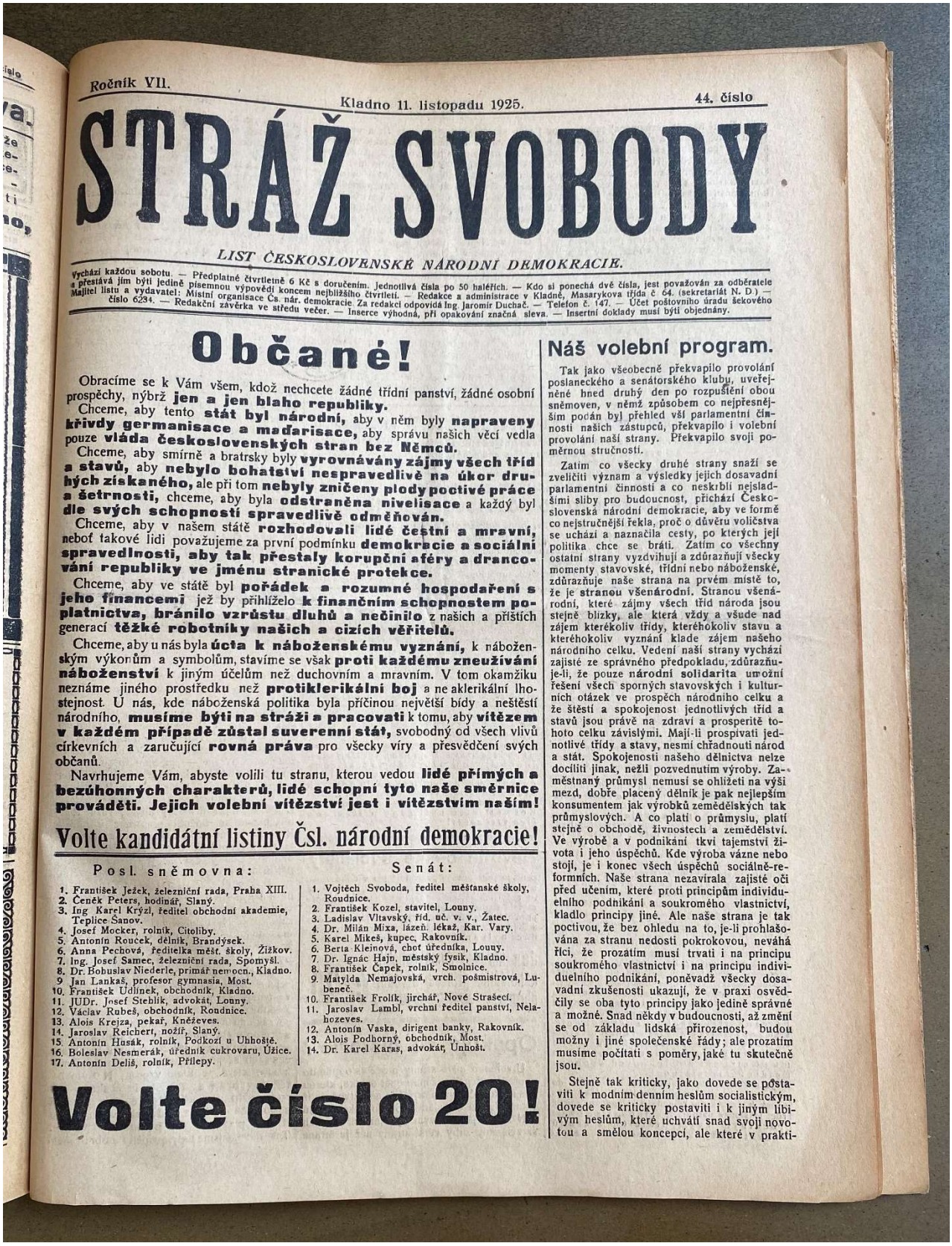

Ročník VII. Kladno 11. listopadu 1925. 44. číslo

STRÁŽ SVOBODY

LIST ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ DEMOKRACIE.

Vychází každou sobotu. — Předplatné čtvrtletně 6 Kč s doručením. Jednotlivá čísla po 50 haléřích. — Kdo si ponechá dvě čísla, jest považován za odběratele a přestává jim býti jedině písemnou výpovědí koncem nejbližšího čtvrtletí. — Redakce a administrace v Kladně, Masarykova třída č. 64. (sekretariát N. D.) — Majitel listu a vydavatel: Místní organisace Čs. nár. demokracie. Za redakci odpovídá Ing. Jaromír Duchač. — Telefon č. 147. — Účet poštovního úřadu šekového číslo 6234. — Redakční závěrka ve středu večer. — Inserce výhodná, při opakování značná sleva. — Insertní doklady musí býti objednány.

Občané!

Obracíme se k Vám všem, kdož nechcete žádné třídní panství, žádné osobní prospěchy, nýbrž **jen a jen blaho republiky.**

Chceme, aby tento **stát byl národní,** aby v něm byly **napraveny křivdy germanisace a maďarisace,** aby správu našich věcí vedla pouze **vláda československých stran bez Němců.**

Chceme, aby smírně a bratrsky byly **vyrovnávány zájmy všech tříd a stavů,** aby **nebylo bohatství nespravedlivě na úkor druhých získaného,** ale při tom **nebyly zničeny plody poctivé práce a šetrnosti,** chceme, aby byla **odstraněna nivelisace** a každý byl **dle svých schopností spravedlivě odměňován.**

Chceme, aby v našem státě **rozhodovali lidé čestní a mravní,** neboť takové lidi považujeme za první podmínku **demokracie a sociální spravedlnosti, aby tak přestaly korupční aféry a drancování republiky ve jménu stranické protekce.**

Chceme, aby ve státě byl **pořádek a rozumné hospodaření s jeho financemi** jež by přihlíželo **k finančním schopnostem poplatnictva, bránilo vzrůstu dluhů a nečinilo** z našich a příštích generací **těžké robotníky našich a cizích věřitelů.**

Chceme, aby u nás byla **úcta k náboženskému vyznání,** k náboženským výkonům a symbolům, stavíme se však **proti každému zneužívání náboženství** k jiným účelům než duchovním a mravním. V tom okamžiku neznáme jiného prostředku než **protiklerikální boj** a ne aklerikální lhostejnost. U nás, kde náboženská politika byla příčinou největší bídy a neštěstí národního, **musíme býti na stráži a pracovati** k tomu, aby **vítězem v každém případě zůstal suverenní stát,** svobodný od všech vlivů církevních a zaručující **rovná práva** pro všecky víry a přesvědčení svých občanů.

Navrhujeme Vám, abyste volili tu stranu, kterou vedou **lidé přímých a bezúhonných charakterů, lidé schopní tyto naše směrnice prováděti. Jejich volební vítězství jest i vítězstvím naším!**

Volte kandidátní listiny Čsl. národní demokracie!

Posl. sněmovna:

1. František Ježek, železniční rada, Praha XIII.
2. Čeněk Peters, hodinář, Slaný.
3. Ing Karel Krýzl, ředitel obchodní akademie, Teplice Šanov.
4. Josef Mocker, rolník, Citoliby.
5. Antonín Rouček, dělník, Brandýsek.
6. Anna Pechová, ředitelka měšt. školy, Žižkov.
7. Ing. Josef Samec, železniční rada, Spomyšl.
8. Dr. Bohuslav Niederle, primář nemocn., Kladno.
9. Jan Lankaš, profesor gymnasia, Most.
10. František Údlinek, obchodník, Kladno.
11. JUDr. Josef Stehlík, advokát, Louny.
12. Václav Rubeš, obchodník, Roudnice.
13. Alois Krejza, pekař, Kněževes.
14. Jaroslav Reichert, nožíř, Slaný.
15. Antonín Husák, rolník, Podkozí u Uhhoště.
16. Boleslav Nesmerák, úředník cukrovaru, Úžice.
17. Antonín Deliš, rolník, Přílepy.

Senát:

1. Vojtěch Svoboda, ředitel měšťanské školy, Roudnice.
2. František Kozel, stavitel, Louny.
3. Ladislav Vltavský, řid. uč. v. v., Žatec.
4. Dr. Milán Mixa, lázeň. lékař, Kar. Vary.
5. Karel Mikeš, kupec, Rakovník.
6. Berta Kleinová, chot úředníka, Louny.
7. Dr. Ignác Hajn, městský fysik, Kladno.
8. František Čapek, rolník, Smolnice.
9. Matylda Nemajovská, vrch. pošmistrová, Lubeneč.
10. František Frolík, jirchář, Nové Strašecí.
11. Jaroslav Lambl, vrchní ředitel panství, Nelahozeves.
12. Antonín Vaska, dirigent banky, Rakovník.
13. Alois Podhorný, obchodník, Most.
14. Dr. Karel Karas, advokát, Unhošt.

Volte číslo 20!

Náš volební program.

Tak jako všeobecně překvapilo provolání poslaneckého a senátorského klubu, uveřejněné hned druhý den po rozpuštění obou sněmoven, v němž způsobem co nejpřesnějším podán byl přehled vší parlamentní činnosti našich zástupců, překvapilo i volební provolání naší strany. Překvapilo svoji poměrnou stručností.

Zatím co všecky druhé strany snaží se zveličiti význam a výsledky jejich dosavadní parlamentní činnosti a co neskrbli nejsladšími sliby pro budoucnost, přichází Československá národní demokracie, aby ve formě co nejstručnější řekla, proč o důvěru voličstva se uchází a naznačila cesty, po kterých její politika chce se bráti. Zatím co všechny ostatní strany vyzdvihují a zdůrazňují všecky momenty stavovské, třídní nebo náboženské, zdůrazňuje naše strana na prvém místě to, že je stranou všenárodní. Stranou všenárodní, které zájmy všech tříd národa jsou stejně blízky, ale která vždy a všude nad zájem kterékoliv třídy, kteréhokoliv stavu a kteréhokoliv vyznání klade zájem našeho národního celku. Vedení naší strany vychází zajisté ze správného předpokladu, zdůrazňuje-li, že pouze **národní solidarita** umožní řešení všech sporných stavovských i kulturních otázek ve prospěch národního celku a že štěstí a spokojenost jednotlivých tříd a stavů jsou právě na zdraví a prosperitě tohoto celku závislými. Mají-li prospívati jednotlivé třídy a stavy, nesmí chřadnouti národ a stát. Spokojenosti našeho dělnictva nelze docíliti jinak, nežli pozvednutím výroby. Zaměstnaný průmysl nemusí se ohlížeti na výši mezd, dobře placený dělník je pak nejlepším konsumentem jak výrobků zemědělských tak průmyslových. A co platí o průmyslu, platí stejně o obchodě, živnostech a zemědělství. Ve výrobě a v podnikání tkví tajemství života i jeho úspěchů. Kde výroba vázne nebo stojí, je i konec všech úspěchů sociálně-reformních. Naše strana nezavírala zajisté oči před učením, které proti principům individuelního podnikání a soukromého vlastnictví, kladlo principy jiné. Ale naše strana je tak poctivou, že bez ohledu na to, je-li prohlašována za stranu nedosti pokrokovou, neváhá říci, že prozatím musí trvati i na principu soukromého vlastnictví i na principu individuelního podnikání, poněvadž všecky dosavadní zkušenosti ukazují, že v praxi osvědčily se oba tyto principy jako jedině správné a možné. Snad někdy v budoucnosti, až změní se od základu lidská přirozenost, budou možny i jiné společenské řády; ale prozatím musíme počítati s poměry, jaké tu skutečně jsou.

Stejně tak kriticky, jako dovede se postaviti k modním denním heslům socialistickým, dovede se kriticky postaviti i k jiným libivým heslům, které uchvátí snad svojí novotou a smělou koncepcí, ale které v prakti-

Příloha č. 26: Přání Ignácovi Hajnovi ve *Stráži svobody*

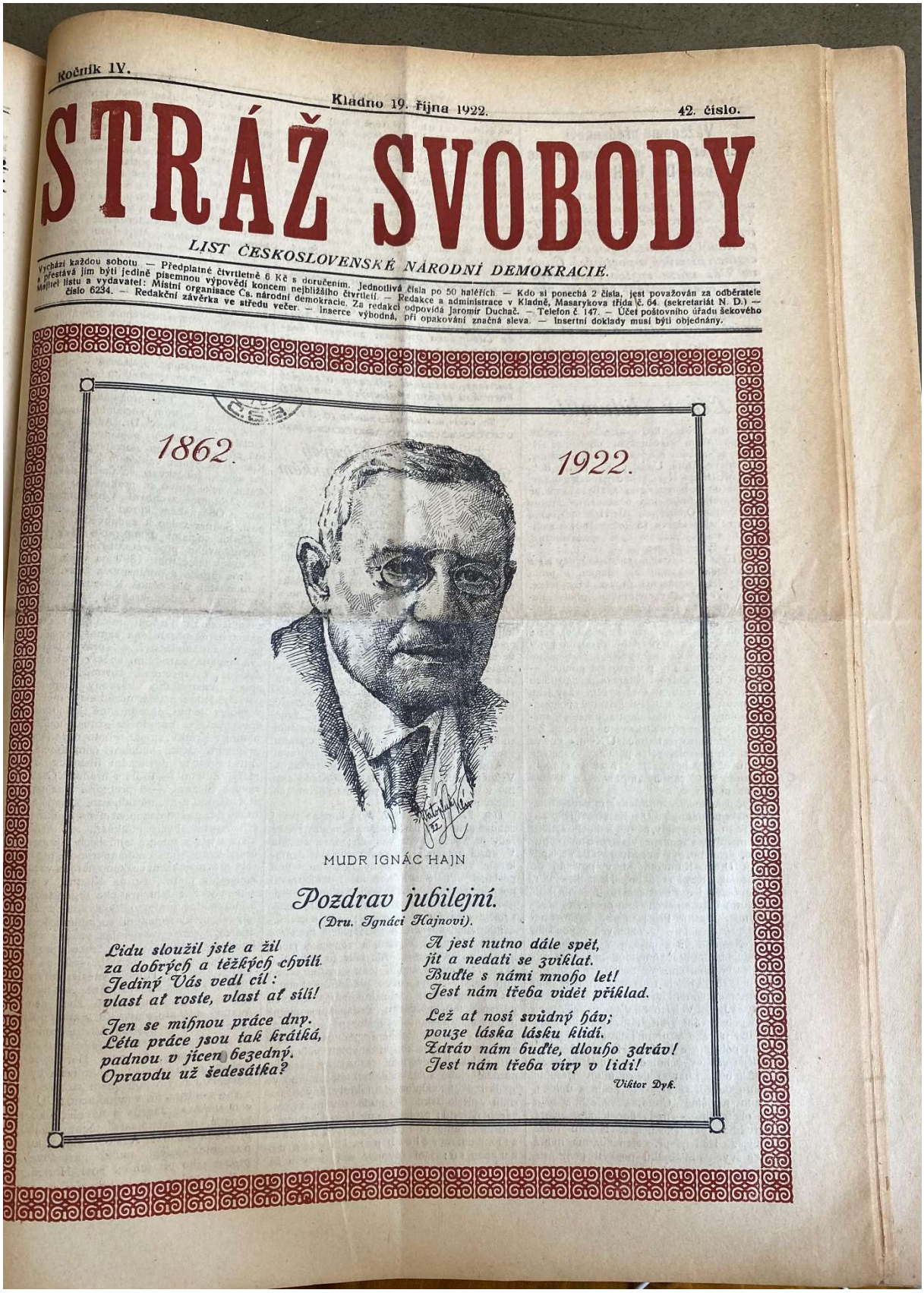

Ročník IV. Kladno 19. října 1922. 42. číslo.

STRÁŽ SVOBODY

LIST ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ DEMOKRACIE.

Vychází každou sobotu. — Předplatné čtvrtletně 6 Kč s doručením. Jednotlivá čísla po 50 haléřích. — Kdo si ponechá 2 čísla, jest považován za odběratele a přestává jím býti jedině písemnou výpovědí koncem nejbližšího čtvrtletí. — Redakce a administrace v Kladně, Masarykova třída č. 64. (sekretariát N. D.) — Majitel listu a vydavatel: Místní organisace Čs. národní demokracie. Za redakci odpovídá Jaromír Duchač. — Telefon č. 147. — Účet poštovního úřadu šekového číslo 6234. — Redakční závěrka ve středu večer. — Inserce výhodná, při opakování značná sleva. — Insertní doklady musí býti objednány.

1862. 1922.

MUDR IGNÁC HAJN

Pozdrav jubilejní.

(Dru. Ignáci Hajnovi).

Lidu sloužil jste a žil
za dobrých a těžkých chvílí.
Jediný Vás vedl cíl:
vlast ať roste, vlast ať sílí!

Jen se mihnou práce dny.
Léta práce jsou tak krátká,
padnou v jícen bezedný.
Opravdu už šedesátka?

A jest nutno dále spět,
jít a nedati se zviklat.
Buďte s námi mnoho let!
Jest nám třeba vidět příklad.

Leč ať nosí svůdný háv;
pouze láska lásku klidí.
Zdráv nám buďte, dlouho zdráv!
Jest nám třeba víry v lidi!

Viktor Dyk.

Příloha č. 27: První zkoumané číslo *Naše hory a hutě – Horník*

ROČNÍK IV. (XIX.) V Praze dne 17. ledna 1924. ČÍSLO 1.

NAŠE HORY A HUTĚ
HORNÍK

VĚSTNÍK SVAZU BÁŇSKÝCH A HUTNÍCH ÚŘEDNÍKŮ V PRAZE.
ZPRAVODAJ REVÍRNÍCH RAD ZŘÍZENECKÝCH.

Redakční kruh: Prof. Dr. B. Ježek, Fr. Sokol-Tůma, Václav Vála, J. Jančar a Jan Žižala.

Fr. Sokol-Tůma:

POHLEDEM ZPĚT — VŮLI KU PŘEDU!

Opět máme za sebou jeden krůček do věčnosti: skončili jsme rok a možno říci: rok ne pouze práce, ale rok krutých bojů a zápasů za právo, ba i za existenci nás všech.

Je to pouze vteřinou v běhu věků, rok, jediný rok, ale co tu za přerůzné boje, co tu nástrah a kliček, a to vše nutno přemáhati, zdolávati, abychom nejen získali, ale abychom ze získaného neztratili.

Činnost organisace je stálým varem divoké bouře a zápasů, poněvadž je tu zápas mezi našim právem, které hájíme pouze přesvědčováním, že se nám neděje v určitých případech po právu, a mezi obrovskou mocí kapitálu, kráčejícího bezohledně ku předu a hájícího svůj prospěch, jenž je mu právem. Mezi prospěchem našim a prospěchem kapitálu leží pole bitevní, pole činnosti organisace, poněvadž dvě třetiny stížností členstva kotví ve zkracování jeho práv nebo požitků, ať už jakkoliv vzniklých a platných.

Organisaci nutno posuzovati se stanoviska dvojího. Její činnost nesmí býti posuzována jen dle toho, co získala a přinesla, ale také dle toho, co zachránila a uhájila, čili jinak: činnost organisace spočívá v tom, aby nové úspěchy našich potřeb, upíraných nebo zkracovaných, získávala, ale také aby vše, co získáno v minulosti, zachovala a obhájila. V tom spočívá všestranná činnost organisace a tak je nutno dívati se na vývoj její činnosti: neuvažovati pouze, co jsme získali, ale posuzovati, co jsme chtěli, co jsme vládě neb zaměstnavatelům předložili jako dokument našich potřeb a práv. Touto-li cestou budeme posuzovati činnost organisace, docílíme správného názoru o celkové její práci.

Je nutno též míti na paměti, že předně nemůžeme vše rázem ani od vlády, ani od zaměstnavatelů vymoci, že každá sebem nší vymoženost, ať zákonná nebo hmotná stojí velmi mnoho práce, a za druhé, že výsledek našich stížností nezávisí jen od naší vůle, nýbrž od mocných tohoto světa. Právo nedobývá se snadno; kámen ke kamenu dlužno přidávati, aby rostla budova. A můžeme říci: Rosteme. Spějeme mocně ku předu.

Pracuj každý k společnému cíli. Trojího je potřebí, co každý člen splniti musí, máme-li dospěti svého cíle:

1. Každý člen musí býti proniknut uvědoměním všeho toho, co žádáme, co potřebujeme a také důvodů, proč to žádáme. Proto čtěte, navštěvujte organisační schůze a přednášky;

2. uvědomovati ostatní kolegy, šířiti světlo, posilovati slabé, pozvedat malomyslné a živiti spravedlivé naděje, které jsou hybnou silou naší;

3. do posledního puntíku splnit povinnosti organisační, ať jsou to povinnosti členské nebo členstvem uložené; čestné jest funkce přijímati, povinnosti je plniti. Jednota smýšlení, kázeň a obětavost vytvoří z nás nerozbornou frontu nezadržitelně postupující.

1

Příloha č. 28: První číslo *Naše hory a hutě – Horník* s fotografií na titulní straně

NAŠE HORY A HUTĚ

HORNÍK

XIII
XXVIII

ČÍSLO 8

VĚSTNÍK SVAZU BAŇSKÝCH A HUTNÍCH ÚŘEDNÍKŮ A JEDNOTY, VŠEODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ČSL. SOUKROMÝCH ÚŘEDNÍKŮ, DÍLOVEDOUCÍCH A ZŘÍZENCŮ V PRAZE
VĚSTNÍK SVAZU STÁTNÍCH BAŇSKÝCH A HUTNÍCH ÚŘEDNÍKŮ A ZŘÍZENCŮ Č. S. R. ● ZPRAVODAJ REVIRNÍCH RAD ZŘÍZENECKÝCH A ZÁVODNÍCH VÝBORŮ

V PRAZE 20. DUBNA 1933

Otevřou se továrny a rozběhnou se stroje...

Ve výkladní skříni Vinohradské spořitelny běží propagační film Půjčky práce, z něhož jsou vyňaty i naše obrázky. Objevují se továrny, kouří se z komínů, vidíme pracující stroje. Pracuje se.

Půjčka práce způsobila, že byly zaníceny ohně pod kotly, že se roztočila kola a pohnuly písty továren, které zastavila těžká nemoc dnešního hospodářství: hospodářská krise. Staví se hrady, budují se silnice, rozjíždějí se těžké vlaky a znovu zní údery ohromných kladiv.

Půjčka práce způsobila, že znovu ozval se život v tichých a chladných doposud dvoranách továrních a že se opět rozezvučely tovární sirény, svolávající dělníky do práce.

113

Příloha č. 29: První vydané číslo *Strojníka a topiče*

MAP P 52

Ročník IV.

5. číslo. V Praze, dne 1. března 1922.

Předplatné celoročně Kč 10·–, půlletně Kč 5·–. Jednotlivá čísla 40 haléřů. Za inserty se platí předem.

Redakce a administrace v Praze II., Hybernská 7. Vychází vždy 1. a 15. každého měsíce. Telefon 6052.

STROJNÍK A TOPIČ

ČASOPIS KU HÁJENÍ ZÁJMŮ STROJNÍKŮ, TOPIČŮ A PŘÍBUZNÉHO POVOLÁNÍ.

Nezaměstnanost.

Není nikoho, kdo by byl pamětliv nezaměstnanosti v takovém rozsahu, jako panuje dnes. Soukromokapitalistický výrobní řád přivádí čas od času nezaměstnanost vždycky, neboť snahy kapitalistů se nesou tím směrem, aby se vyrobilo co nejvíce, bez ohledu na to, zdali se to stačí skonsumovat, čili nikoliv. Vyrábějí na sklad a dokud mají ve svých skladištích místo, vyrábějí o překot. Proto jest snahou všech socialistů, aby nynější výrobní řád, který přivádí anarchii do výroby, byl změněn. Není přece možno, aby chudý lid, který nemá ku své obživě jen jeho pracovní sílu, stále nevině trpěl, byl vháněn do bídy a zoufalství, protože nemůže pracovat. Nynější nezaměstnanost má však své příčiny také jiné. Není to jen bezplánovitá výroba, avšak také valutární a zahraniční poměry. Velikou vinu dlužno hledati i zde. Jest to také jeden z následků války, která byla vždy neštěstím národů. Vidíme, že dnes nezaměstnanost zle řádí i v těch státech, které přímo války se nezúčastnily. Touto dobou panuje nebývalá nezaměstnanost ve státech skandinávských, ve Švýcarsku, v Holandsku, v Dánsku a Španělsku, které neměly své armády ve válce a po celou válečnou dobu byly velmi silně zaměstnány a vyráběly pro ty státy, které se nacházely přímo ve válce. Příčinu nutno hledati v první řadě v různých valutách jednotlivých států. Státy, které ve válce nebyly, mají vesměs dobrou valutu, kdežto ty státy, které braly účast ve válce, až na Francii, Anglii a Ameriku, mají vesměs valutu špatnou a znehodnocenou. Státy s nezhodnocenou valutou mají opět valutu různou. Nejhůře je na tom Rakousko, pak Polsko, Maďarsko, Německo, Československo atd. Tím se stalo, že obchodníci ve státech s dobrou valutou nakupují v první řadě tam, kde je valuta nejhorší, protože za jejich přehodnocené peníze nakoupí mnohem lépe nežli doma. Tak vidíme dnes nakupovat Američany, Angličany a Francouze v Rakousku a hlavně v průmyslovém Německu. Dokud naše koruna platila 5 švýcarských centimů, měli jsme to potěšení viděti tyto kupce i u nás, když však ve Švýcařích začala cena naší měny stoupat, obrátili se jinam, do států s horší valutou, nežli jest naše. Domácí spotřeba by sice byla, avšak není zde nákupní schopnost veliké většiny obyvatelstva, protože jeho výdělek nedostupuje daleko té výše, aby si mohlo pořídit vše, co potřebuje. Tím, že dnes dostaneme za naši korunu téměř čtyři německé marky, mělo by i tamní dělnictvo míti výdělek čtyřikráte vyšší našeho, kdežto výdělek německých dělníků obnáší jen dvakráte, nejvýše dva a půlkráte více výdělku našeho. Tím je výroba průmyslových produktů v Německu levnější nežli u nás a německý průmysl uchvacuje jedno zahraniční odbytiště po druhém, na úkor průmyslníků našich i jiných. Dnes vidíme, že i v Americe, zemi s největším průmyslem, panuje nezaměstnanost přímo katastrofální.

Oproti tomu v Německu ku př. v kovodělném průmyslu není dnes nezaměstnanost takřka žádná a v jiných průmyslových odvětvích nepatrná. My jsme státem převážně průmyslovým, který nestačí své průmyslové výrobky sám skonsumovat a musí je vyvážet za hranice. Samozřejmě, že když pak náš průmysl má vedle sebe takového konkurenta, jakým jest Německo, že jest vývoz z uvedených důvodů stížen. Zde bude nutno hledati cesty v první řadě k vyrovnání valut. Nemůže přece býti směrodatnou cena peněz, nýbrž cena práce. Kapitalisté tím mnoho netrpí, kdežto dělnictvu nastává nezaměstnanost a tím i bída. Nejlépe to vidíme tam, kde kapitalisté s dobrou valutou mají své vlastní továrny, ve kterých nepracují a kupují zboží ve státech se špatnou valutou, které pak prodávají dále a ještě při tom vydělávají, kdežto jejich dělnictvo trpí bídu a hlad — nevině. Zde bude povinností jednotlivých států, aby sjednali nápravu.

Pro náš odbor je příčina nezaměstnanosti ještě jiná. Válka nám nadělala velice mnoho nových zkoušených strojníků a topičů. Dnes máme nazkoušených osluhovačů parních strojů a kotlů nejméně desetkráte tolik, kolik může býti vůbec zaměstnáno. Dokud tito reservní obsluhovači měli zaměstnání jiné, netlačili se do míst ku strojům a kotlům, protože to není zaměstnání nějak zvlášť výhodné, nyní však, když nemohou nalézti jiné zaměstnání, tlačí se aspoň ku strojům a kotlům. To však samo o sobě, že hledí reservní síly zaměstnání u strojů a kotlů obdržet, by nebylo tak zlé, jako to, že často a hlavně na venkově hledí obdržet zaměstnání za každou cenu a béřou místo i laciněji, nežli jejich předchůdci. Naši organisovaní příslušníci hledí při nastoupení práce udržet dosavadní plat a tím nebývají do práce přijati a trpí nezaměstnaností dále. My máme při svazu také vlastní sprostředkovatelnu práce, avšak od nového roku, ač uplynuly již dva měsíce, se ani jeden zaměstnavatel o dodání strojníka, neb topiče u naší sprostředkovatelny práce neucházel. Oproti tomu se stále hlásí noví a noví nezaměstnaní členové o místa, kdežto organisace, jelikož žádnou nabídku nedostane, jim nemůže žádné místo poskytnout. Někdy se stává, že dokonce některý člen myslí, že organisace mu nechce žádné místo sprostředkovat, což ovšem spočívá na omylu.

Že nezaměstnanost jest světová, dokazuje nejlépe to, že se jí musil zaměstnávat i Mezinárodní úřad práce v Ženevě, který vydal následující komuniké:

Ve dnech 17. až 19. ledna t. r. konala se v Ženevě jedenáctá schůze správní rady Mezinárodního úřadu práce. Hlavním bodem jednání byla otázka nezaměstnanosti. Jak známo, usnesla se třetí Mezinárodní konference práce, konaná na podzim 1921 v Ženevě, vyzvati Mezinárodní úřad práce, aby jednak vykonal anketu o problému nezaměstnanosti, jednak všemi prostředky se zasadil o svolání mezinárodní konference, jež by se usnesla na prostředcích mezinárodního rázu, jimiž by se působilo proti nezaměstnanosti. Jedenáctá schůze správní rady rozhodla, aby M. Ú. P. zahájil anketu o nezaměstnanosti; ohledně svolání konference uvažovala správní rada o tom, že projektovaná janovská konference odpovídá ve značné míře přání, projeveném třetí konferencí práce, a přijala proto resoluci, kde žádá ředitele M. Ú. P., aby vešel ve styk s Nejvyšší radou, jež se usnesla na konferenci janovské, a nabídl jí spolupráci a dokumentaci, jíž M. Ú. P. má ohledně otázek průmyslu a dělnictva, a aby za účelem užší spolupráce po 2 zástupcích z každé skupiny správní rady (vládní, zaměstnavatelské a dělnické) a ředitel M. Ú. P. dali se k disposici janovské konferenci.

Roč. 4, 1922

90427/18

Příloha č. 30: První číslo *Strojníka a topiče* s fotografií na titulní straně

KNIHOVNA AV ČR
MAP P 52

STROJNÍK A TOPIČ

ČASOPIS KU HÁJENÍ ZÁJMŮ STROJNÍKŮ, TOPIČŮ A PŘÍBUZNÝCH POVOLÁNÍ

Redakce a administrace v Praze II., Hybernská ul. 7 Odpověd. redaktor Josef Dostál - Vydavatel za Svaz strojníků, topičů a příbuzných povolání v Československé republice František Náchodský - Tel. 327-76 Vychází měsíčně - Předplatné celoroční Kč 12·-, půlletní Kč 6·-, jednotlivá čísla 80 hal. - Za inserci se platí předem - Rukopisy se nevracejí - Tiskne Lidová knihtiskárna A. Němec a spol. v Praze II., Hybernská 7 - Používání novin. známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů č. 227669 — 12. X. 1921

ČÍSLO 1. ROČNÍK XII.

V PRAZE DNE 15. LEDNA 1931

Parní turbina ve vídeňské městské centrále v Simmeringu.

OBSAH:

O vrácení daňových přeplatků. — Výbuchy parních kotlů. — Brněnská teplárna. — Z Mezinárodního úřadu práce. — Technická hlídka. — Sociální a mzdová hlídka. — Různé zprávy. — Zprávy ze skupin. — Literatura a vzdělání.

VŠEOBECNÁ DĚLNICKÁ ZÁLOŽNA
PRAHA II., HYBERNSKÁ ULICE ČÍSLO 7
PŘIJÍMÁ VKLADY NA KNÍŽKY, BĚŽNÉ ÚČTY A POSKYTUJE ZÁPŮJČKY VŠEHO DRUHU. - SBĚRNA A PLATEBNA PRAHA VIII., KRÁLOVSKÁ TŘÍDA 200 (U PALMOVKY), VEDLE ŠKOLY, PRAHA XVIII. - BŘEVNOV, VILOVÁ ČTVRŤ „BÍLÁ HORA“

Roč. 12, 1931
90433/18

Příloha č. 31: První zkoumané číslo *Poldi Nachrichten*

Ka

Poldi Nachrichten

Herausgegeben von der Poldihütte für ihre Mitarbeiter im Aussen- und Innendienst

Nr. 1. Kladno, 1. Jänner 1932 Jahrg. VIII.

Vertrauen und Zuversicht

trotz Wirtschaftskrise, Arbeitslosigkeit und Währungsschwankungen — das ist es, was uns allen heute, in diesen Tagen der allgemeinen Mutlosigkeit, mehr denn je not tut.

Die unterschiedliche Entwicklung von Erzeugung und Absatz hat viele Industriebetriebe bereits vernichtet. Auch in der Wirtschaft kommt der biologische Grundsatz von der Erhaltung des Stärkeren und Tüchtigeren zum Ausdruck; weniger leistungsfähige Stahlwerke müssen eingehen. Die Entscheidung kann da und dort durch Mittel und Mittelchen aufgeschoben, aber nicht aufgehoben werden.

Der Kampf um Absatz verschärft sich von Tag zu Tag; diesmal geht es um Bestehen oder Untergehen.

Die erzeugungstechnischen, verkaufsorganisatorischen und finanziellen Verhältnisse der Poldihütte für diesen Endkampf sind die denkbar besten.

Jeder Einzelne von uns muß jetzt mehr denn je seinen Posten ganz ausfüllen und sein Bestes leisten, damit wir in der Endrunde einen guten Platz belegen.

Glückauf zum neuen Jahr!

Příloha č. 32: Číslo *Poldi Nachrichten* s fotografií z kladenského závodu

POLDI NACHRICHTEN

Herausgegeben von der Poldihütte
für ihre Mitarbeiter im Außen- und Innendienst

Heft 3 | Kladno, 1. März 1933 | Jahrg. IX

Bilder aus unserer Erzeugung.

Werk Kladno: Teil der physikalischen Versuchsanstalt